

MOTOR

Az Ipari Műszergyár

7. évf.

Dolgozóinak Lapja

1977.

OKTÓBER

A vállalat Szakszervezeti Bizottságának terjesztésében havonta megjelenő, díjtalan üzemi lap

XIII. ÉVF.
10. SZÁM

KÖSZÖNTJÜK A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM 60. ÉVFORDULÓJÁT

A világ haladó erői vallják, a mögöttünk maradt hat évtized történelme pedig bizonyítja: 1917. november 7-e az emberiség felszabadulásának kezdete. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom egy új társadalmi rendszer, a szocializmus megvalósulásának kezdetét jelentette a Föld egyhatodán. Utat mutatott és példát adott a világ többi országai számára a tőkés kizsákmányolás alóli felszabaduláshoz. A világ első munkás-paraszt állama létezésétől kezdve a hat évtizedes fejlődésével bizonyította és bizonyítja, hogy Marx, Engels és Lenin tanítása alkalmas irányítu az emberiség emberhez méltó életének megvalósulásához.

A fiatal szovjet hatalom első határozatai közé tartozott a békéről szóló dekrétum. A szovjet állam hat évtizedes töretlen fejlődése során, a gazdasági építő munka és a világbéke összefonottsága jellemezte a szovjet társadalmat. A szovjet állam kezdettől elveti a háborút. Az SZKP, a Szovjetunió népei soha nem kimélték erejüket, hogy a világon béke legyen, hogy a szocializmus eszméje összeforrjon a béke fogalmával. A fasizmus feletti győzelem, a szocializmus erőinek világméretű térhódítása, a békés egymás mellett élés politikájának

mint az egyetlen lehetséges alternatívának elfogadtatása a két világrendszer harcában, a helsinki megállapodás - mind törvényszerű állo-

másai annak az útnak, amelyet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének napjaiban az első munkás-paraszt állam népei, s az utánuk következő nemzedékek nemcsak a maguk, hanem a világ népei érdekében is magukra váliáltak.

A szovjet hatalom főbb gazdasági célja volt, hogy az elmaradott agrár országot olyan ipari nagyhatalommá fejlessze, amely képes saját erejéből is megteremteni a szocialista haza felvirágoztatásához és védelméhez szükséges feltételeket. ★★

ÓVÁRI ELVTÁRS VÁLLALATUNKNÁL

Az MSZMP Pest megyei Végrehajtó Bizottsága kétnapos ülésen tárgyalta meg a kongresszusi határozatok eddigi végrehajtását. Az ülé-

sen résztvett és felszólalt Óvári Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára. (Folytatás a 3. oldalon)

Képünkön balról jobbra: Szabó Gyula, a Járási Pártbizottság titkára, Cservenka Ferencné, a Megyei Pártbizottság I. titkára, Óvári Miklós, az MSZMP KB. titkára a Szerszámgyáregységgel ismerkednek Hanesz Jenő kíséretében.

Köszönöm

Ezúton fejezem ki köszönetemet az Ipari Műszergyár minden dolgozójának, akik férjem, Zábó János elhunytá alkalmából mély gyászomban részvételüket fejezték ki, temetésén részt vettek, sírjára koszorút helyeztek.

Zábó Jánosné

A TARTALOMBÓL

	oldal
A NOSZF méltatása	1-2
Óvári elvtárs látogatása	1-3
IMI reklám 1977.	4-5
Gondolatok a minőségről	6-7
Jogsegélyszolgálat	7
Gödöllői Művelődési Központ	8-9
Irodalmi melléklet	10-11
Személyzeti hírek	11
100 éve született Ady	12
Hogyan érzi meg zsebünk a közömbösséget?	14-16
Munkavédelmi híradó	16
Brigádvezető tanácskozás	17
Keresztretjtvény, humor	18
Sport	19-20

★★

A gazdasági felemelkedésért vívott harc történelmileg rövid idő alatt hatalmas sikereket hozott. Ezek az eredmények csak a Marx, Engels és Lenin tanításain alapuló SZKP vezetésével valósulhattak meg. A Szovjetunió napjainkban a legfejlettebb és legnagyobb gazdasági potenciállal rendelkező szocialista nagyhatalom.

A Szovjetunió kezdeti fogva internacionalista kötelezettségének tekintette a szocializmus építésének útjára lépett országok segítségét. A szocialista országok többsége a múltban - hazánkhoz hasonlóan - alacsony gazdasági színvonalon állt. Az a tény, hogy történelmileg rövid idő alatt a hátrány jelentős részét le tudták dolgozni ezek az országok, a Szovjetunió segítségével és a szocialista országok testvéri összefogása nélkül nem valósulhatt volna meg.

Hazánk a fejlett szocialista társadalom építésének útjára lépett. Sok-sok szálon kötődünk a Szovjetunióval kiépített internacionalista szellemű tudományos, műszaki és gazdasági együttműködéshez.

Ezeknek az összefüggéseknek a kifejezése jut érvényre azzal, hogy

a Csepel Vas- és Féművek felhívására csatlakozva, vállalatunk dolgozói is kivették részüket és szép sikereket értek el a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére indult országos méretű vállalati munkaversenyben.

A Szovjetunióban a kommunizmus, a testvéri szocialista országokban, így hazánkban is a fejlett szocialista társadalom építése folyik. A fejlett lőkés országokban és a fejlődő országokban is a szocialista út az egyetlen a lőkés kizsákmányolás, az imperializmus ellen, a békéért, az emberiség felemelkedéséért és a társadalmi haladásért folyó harcban.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom kezdetétől napjainkig népünk legjobbjai mindig jelen voltak a szocialista társadalom építésének feladatainál. A Nagy Október vívmányait mindenkor sajátuknak tekintették és tekintik a jövő nemzedékek is.

Köszöntsük mi is a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulóját!

Király László
PB.-titkár

ÜNNEPI PROGRAM

Az alábbiakban tájékoztatjuk dolgozóinkat a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának tiszteletére történő rendezvényekről:

1977. október 28, 14,15 óra: A vállalati nagy ebédlőben az ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet hadsereg déli hadcsoportjának kultúrscsoportja tart előadást.

1977. október 31: Fényképkiallítás megnyitása a nagy ebédlőben "A Szovjetunió 60 éve" címmel.

1977. november 2: Szocialista brigádok vetélkedője "A Szovjetunió 60 éve" témakörben; 10 csapat vesz részt.

1977. november 4., 9 órától: Aktivák jutalmazási ünnepe

1977. november 4., 14,15 óra: Ünnepi nagygyűlés nagy ebédlőben. Előadó: Király László elvtárs, a Pártbizottság titkára; ezt követi az irodalmi színpad műsora.

1977. november 5., 10 óra: A Járási Pártbizottság kihelyezett ünnepi ülése az Ipari Műszergyárban.

1977. november 6., 14,30 óra: Koszorúzási ünnepség Aszódon.

Az Ipari Műszergyár Dolgozóinak Lapja

Engedélyszám: III/ÚHV/223/P/1977..

Felelős szerkesztő: Tóth Béla
Szerkesztő: Gohér Mihály
A szerkesztőbizottság tagjai: Erdély-Grúz Balázs
Szatmáry Sándor
Szegedi Árpád

Cím: 2170. Aszód, Pf. 2.

Készült az Ipari Műszergyár Sokszorosítójában, 2500 példányban.

Sokszorosításért felel: Soós Imre

IMI ROTA 035/1971.

Látogatása második napján a gödöllői járást is meglátogatta a Központi Bizottság titkára, Cservenka Ferencnének, az MSZMP Központi Bizottsága tagjának, a megyei pártbizottság első titkárának, dr. Mondok Pálnak, a megyei tanács elnökének és Arató Andrásnak, a megyei pártbizottság titkárának kíséretében.

A napi program a gödöllői járási városi pártszékházban kezdődött. Szép eredményekről adhatott számot Fehér Béla, a járási pártbizottság első titkára. A főként mezőgazdasági jellegű járás lakóinak életkörülményei, közművelődési helyzete, a jól szervezett társadalmi munkák egész sora került szóba a tájékoztatóban és a közvetlen beszélgetésben.

A járásban a nagyipart két üzem képviseli: a Hazai Fésűsfonó kistarcsai gyáregysége és vállalatunk: az Ipari Műszergyár.

E tájékoztató után az a megüszletetés érte vállalatunkat, hogy a Központi Bizottság titkárának útja a megyei vezetők társaságában ide vezetett.

Részt vett a látogatáson Fehér Béla, a járási pártbizottság első titkára, Dr. Süpek Zoltán, a járási hivatal elnöke és Szabó Gyula, a járási pártbizottság titkára, aki a

Óvári elvtárs a szerszámüzemben tett látogatása alkalmával elbeszélgetett a "Vállalat kiváló brigádjá" címet viselő Ernst Thälmann szoc. brigád tagjaival (Foto: Veressné)

közelmúltban még vállalatunk pártbizottságának titkára volt.

Dr. Sárosi József vezérigazgató mutatta be vállalatunkat, Király Lászlóval, pártbizottságunk titkárával és Kiss Ferenc SZB-titkárval közösen. A tájékoztató és a látogatás során, a hazai motorgyártás bázisát képező, tavaly negyedszázada fennálló vállalatunk korszerű arculatáról formálhatott képet magának Óvári Miklós, aki vezetőinken kívül több üzemrészben beszélgetett szocialista brigádvezetőkkel, brigádtagokkal, köztük is első sorban a vállalat kiváló címet elért szerszámüzemi Ernst Thälmann szocialista brigádjának tagjaival, munkásokkal, mérnökökkel, konstruktőrökkel. Sokféle kérdés került

szóba a termelésről, dolgozóink életkörülményeiről, szakmai fejlődéséről egyaránt.

Dolgozóink és vezetőink meleg szeretettel fogadták Óvári Miklóst és kíséretét, akik igen elismerően nyilatkoztak vállalatunkról.

A koradélutáni órákban folytatták tovább útjukat, megtekintették a galgamácsi tájházat, majd Budapesten a megyei pártbizottság osztályvezetőivel, a járási, a városi pártbizottságok első titkáraival találkozott, a Központi Bizottság első titkára, ahol összegezte Pest megyében szerzett tapasztalatait, megjelölve egyúttal az előttünk álló további feladatokat.

- Gohér -

Baloldali képünkön Óvári elvtárs a HÜK üzem egyik szocialista brigádjának naplójába tett bejegyzést.

Alsó képünkön a Mező Imre üzem korszerű gépsoraival ismerkedik a Központi Bizottság titkára.

(Foto: Veressné)

IMI REKLÁM 1977

Közel 10 éve folyik az Ipari Műszergyárnál rendszeres, célratoró reklám- és propaganda-tevékenység. Vállalaton kívül csak az elismerés hangján beszélnek az Ipari Műszergyár reklám- és propaganda munkájáról, és ez természetes is, mert ha csak a vásárokat és kiállításokat ragadjuk ki a feladatok sokasága közül, megállapítható, hogy oklevelek, díjak, elismerő plakettek nélkül már egyetlen vásárról sem térnek vissza. De részt vettek olyan ipari vásáron is, ahonnan egész sorozat díjjal tértek vissza. Természetesen az üzleti lehetőségek feltárása mellett, mert hiszen ez is feladatuk. Sajnos, a vállalat dolgozóit ezt a tevékenységet még mindig csak valamilyen "istenverésnek", "főlöslleges pénzkidobás"-nak tartják. Pedig ésszerű kereskedelem reklám- és propaganda-tevékenység nélkül modern világunkban, ahol egyre nagyobb a konkurrencia - elképzelhetetlen. Hogyan kössenek ismeretséget a vevők vállalatunkkal, ha nem mutogatjuk magunkat?

Szerény véleményünk az, hogy nem ártana még többet mutogatnunk magunkat. És nem ártana több megértéssel, elismeréssel közeledni azok felé, akik ezt a munkát végzik. Addig, amíg más KGM-vállalatoknál osztályszervezetben folyik a reklám- és propaganda-tevékenység, illik, hogy mi legalább vegyük észre munkájukat. Nem ártana jobban odafigyelni munkájukra azért sem, mert a reklám és propaganda - végrehajtva éves tervét - már az 1978. évben dolgozik.

Felvételünk az Őszi BNV-n készült, ahol számos termékünket igen nagy érdeklődés kísérte.

(Foto: Gohér)

- Az Ipari Műszergyár 1977-ben sajnos csak olyan költségtervvel rendelkezett, mely részben biztosította a vállalat részére különben indokolt reklám- és propaganda-tevékenység anyagi fedezetét - mondta Oberczián Géza elvtárs, reklámfőnök. - Az Ipari

Műszergyár propagandájának így is voltak kimagasló eredményei: ilyenek a vásárok és kiállítások voltak. 1977-ben a következő nemzetközi vásárokon és kiállításokon vettünk részt:

Dzsidda, Párizs, Köln, Moszkva, Lipcse, Bagdad, Hannover, Brno Fogyasztási Cikkek Vására, Poznan, Birmingham, Duisburg, Moszkva, Algír, Bagdad, Bécs, Teherán, Zágráb, Brno, Göteborg, Nantes, Moszkva, Banglades.

A Szabadkai 6. Pannónia Vásárra kaptunk ugyan meghívást, de azon nem vettünk részt. A Bangladesi Kereskedelmi Kirendeltségünkön azonban állandó kiállítást létesítettünk villamos kismotorokból.

- Ugy tudom, hogy a vásárokon, illetve kiállításokon a Transelektroval közösen, előre meghatározott mennyiségű és típusú motorokkal ipari és háztartási készülékekkel vettünk részt.

- Ez így igaz - felelte Oberczián elvtárs. - Itt meg kell azonban jegyezni, hogy a kiállításoknak nincs meg a megkívánt eredménye, a termékek nem kapnak megfelelő reklámot, pl. a Thermoflux automata képszáritókat soha nem működtetik.

- Hogyan látná Oberczián elvtárs ennek a problémának a megoldását?

- Az eredményesebb munka érdekében szükséges lenne, hogy reklámtevékenységünk a külföldi kiállításokra is aktívan kiterjedjen. Azzal, hogy a termékeket a Transelektro rendelkezésére bocsátottuk, a külföldi vásárokkal kapcsolatos tennivalónk megszűnt.

- Valóban célszerű volna, ha reklámszakembereink aktívan részt vennének a külföldi kiállítások előkészítésében. Csak így tudnak oda hatni, hogy a Transelektro érdemben foglalkozzék termékeink ajánlásával és eladásával.

- Az erkölcsi sikereket a belföldi kiállításokon érték el.

- Belföldön a következő kiállításokon szerepeltünk eredményesen: Agromasexpo 77, Tavaszi Budapesti Nemzetközi Vásár, Pécsi Ipari Vásár, Őszi Budapesti Nemzetközi Vásár, Szovjet Kultúra Háza kiállítás, Berceli Kiállítás. Minden esetben magunk készítette tervet adtuk át a kivitelezőnek, illetve az utóbbi két kiállítást teljesen magunk terveztük és viteleztük ki. A kitűnő helyekkel, a jól alkalmazott dekorációval, a kiállított termékek izléses elhelyezésével valóban sikerrel reprezentálták az Ipari Műszergyár tekintélyét.

A hagyományos termékek mellett nagy súlyt helyeztek az új termékek bemutatására. Az üzlethelek és a nagyközönség pontos tájékoztatása érdekében kereskedelmi és műszaki szolgálatot tartottak, több nyelvű szórólapokkal, katalógusokkal álltak az érdeklődők rendelkezésére. Az Ipari Műszergyár kiállítására külön újságcikkokkal és hirdetésekkel hívták fel a figyelmet. A kiállítást megtekintették a párt, állami és tanácsai szervek vezetői, külföldi és belföldi szakemberek és sok százezer látogató.

- Az elmúlt évek alatt összesen nem hoztunk haza annyi díjat, mint 1977-ben. A következő díjakat kaptuk:

- 1 BNV díj Tavasz
- 1 BNV díj Ősz
- 1 vásárdíj
- 1 aranyérem
- 3 ezüstérem
- 2 bronzérem

- Mondana Oberczián elvtárs néhány szót a más vállalatokkal közös propaganda-tevékenységről?

- Az előző évekhez hasonlóan 1977-ben is IMI-Vasérem közös propaganda tervet hajtottunk végre. A közös propaganda tevékenységünk főleg újsághirdetésekre szorított. A következő újságokban hirdettünk: Népszabadság, Esti Hírlap, Népszava, Magyar Nemzet, Magyar Hírlap, Ezermester. Igénybe vettük a rádió orgánumát is. Közös propagandát fejtettünk ki a RAVILL Kereskedelmi Vállalattal is.

Tárgy: Thermoflux 1200 automata kézzsáritó. A termék propagálása céljából a következő sajtóorgánumokat vettük igénybe: Delta, Orvosi Hetilap, Fogorvosi Szemle, Gyógyszerészet, Orvosképzés, Szemészet, Pedagógus Szemle, Vendéglátóipar. Levélpropagandát fejtettünk ki Budapesten és Pest megyében. Több mint 3000 db levelet küldtünk szét címre. Ezt a munkát mi vállaltuk magunkra.

Az idén először külön intenzív reklámozást fejtettek ki a barkácscélra használható motoroknak. Az Építési Tájékoztatási Központ gondozásában rendszeresen megjelenő Magyar Építőipari katalógus termék-

információs szolgálatát rendszeresen tájékoztatták vállalatunknak az építőiparban felhasználható új termékeiről. Az Agrotársulat katalógusban mezőgazdasági ipari termékeinkről jelentettek meg ismertetőt. A VILLÉRT Híradón keresztül rendszeresen tájékoztatták a kereskedelem dolgozóit új termékeinkről. A kiadvány Tavaszi BNV-számában is megjelentettek cikkeket a kiállított újdonságainkról. Tevékenyen vettek részt a Magyar Elektrotechnikai Kiállítás és propaganda munkabizottság munkájában. A Budapesti Fényképészeti Szövetkezettel fotókat készítettek a modern gyártósortainkról, modern gépeinkről és új termékeinkről.

Az állandó vevőkör biztosításához és a gyártmányok gyors értékesítéséhez az árupropaganda önmagában nem elegendő, ezért kedvező értékesítési feltételeket teremtettek. Olyan médiákat kerestek, melyek a legnagyobb tömegek olvasására számítanak. Ilyenek voltak: Fűles, Ezermester Kiskönyvtár, Ezermester, Delta, BNV Tavasz 77, Nimród, Blick Nach Ungarn, Wue Touristique, Mezőgazdasági BNV száma, Magyar Mezőgazdaság, Figyelő.

A modern propaganda egyik alapvető lényege a modern tervezésű, izléses nyomtatvány. Ezt a gondolatot szem előtt tartva, elkészítették a KKT magyar, orosz, angol nyelvű gépkönyvét, az axiál ventilátorok, a betonkeverőgép, a Thermoflux automata kézzsáritók, az asztali szellőző, a csoportosan szabályozható fordulatszámú ventilátorok többnyelvű gyártmányismertetőjét és az asztali köszörű, a betonkeverőgép, a kalapácsos terménydaráló, az asztali körfűrész és a HZF, OZF típusú motorok szórólapját. Az elkészült nyomtatványok színvonalára jellemző, hogy részt vehettek a II. magyar reklámyomtatvány kiállításon.

Elkészítették a párt, a szakszervezet, a KISZ, a sportszakosztályok rendezvényeinek, klubnapoknak kulturális megmozdulásoknak a plakáljait. Propaganda célt szolgáltak még az izléses reklámhordozó tárgyak.

Nem lehet cél olyan összehasonlítás, hogy a reklám és propaganda költséggel szemben mennyi a nyereség (bár ez sok esetben saját gyakorlatunkban kimutatható), mert egyrészt az üzlethelyek, esetleg hónapok vagy évek múlva realizálódnak, másrészt az iparban elfoglalt súlyánál fogva az Ipari Műszergyár nem engedheti meg magának, hogy a propaganda eszközeivel ne élne. A reklám és propaganda a vállalatot szolgálja, hozzájárul ahhoz is, hogy az IMI nevét és emblémáját márkává emeljük. Ez tehát a sok milliós rendeléseken kívül számokban meg nem testesíthető erkölcsi előnyt jelent.

További munkájukhoz sok sikert kívánunk.

- Gohér -

Gondolatok a minőségről

Mielőtt a minőség helyzetéről és a minőségbiztosításról szólnék, szükségesnek tartom körvonalazni (eléggé önkényesen) a minőség fogalmát, illetve a jó minőségű termék ismérveit.

Jó minőségű az a termék, amelynek korszerű a konstrukciója, a kötelező előírásoknak, a szállítási szerződésben foglalt megállapodásoknak megfelel, a gyártási dokumentációban vállalt és szavatolt jellemzőket kielégíti és rendeltetésszerű használatra alkalmas.

A minőség részletes elemzése és a minőség biztosításának minden részletére kiterjedő tárgyalása e cikk keretében lehetetlen, ezért az általam lényegesnek ítélt

- selejtalakulás és reklamációk közötti összefüggés,
- a minőségbiztosítás technikai feltételei

kapcsán kívánom ecsetelni a II. sz. Gyáregység minőség-helyzetét és minőségbiztosítási törekvését.

A II. sz. Gyáregység 1977. I-IX. havi selejtalakulása az alábbi képet mutatja:

Szervezeti egység	Selejtveszteség		A tervezett színhez képest eltérés %-ban
	1977. I-IX. havi tényadat eFt	1977. I-IX. havi tervauat eFt	
Forgácsoló I.	179	200	90
Univerzális ü.	1596	1700	94
Kész.forg. és Készülékszer.	255	300	85
Hermetikus ü.	1502	1100	137
II.sz. Gyáregys. összesen:	3532	3300	107

A táblázatot vizsgálva szembeötlő, hogy a három készáru-kibocsátó üzem közül a Hermetikus motorüzem selejtaránya kedvezőtlen, a tervhez viszonyítva 37 %-kal magasabb. A reklamációk volumenét vizsgálva (a kibocsátott termékhez viszonyítva) a három készáru-kibocsátó üzemnél megállapítható, hogy a Hermetikus motorüzemnél legmagasabb a reklamáció aránya. (A számszerűsítéstől - kérem - tekintsenek el.)

Ez esetben kimondható, hogy a selejtalakulás és a reklamációk között szoros összefüggés van.

Miért beszélek a selejtképződésről és a reklamációról? Mert egyik sem jó.

Nem jó a selejt, mert a vállalat gazdasági mutatóit rontja.

Nem jó a reklamáció, mert a vállalat hitelét rontja.

Ezen a területen van mit tenni és kell is tenni. Oda kell figyelni, amit csinálunk, lelkiismeretesen kell dolgozni minden területen. Persze nem ilyen egyszerű az egész, nagyon szivós munkával és bizva a szocialista brigádok környezetformáló, céltudatos tevékenységében is, kedvező változás érhető el. Nem szabad szó nélkül hagyni azt, hogy a dolgozó az általa gyártott és észlelt selejtet a jók közé rakja azzal a jelszóval, hogy a MEO majd kiválogatja. Ezzel kárt okoznak egyrészt a további műveletek kárba vesznek, másrészt egy-egy ilyen hibás alkatrész miatt az egész motor minősége forog kockán.

A minőségbiztosítás technikai feltételeiről beszélve, örömmel állapítható meg, hogy az utóbbi öt év alatt szinte forradalmi volt a változás.

Mire gondolok itt?

Az Univerzális üzem forgórészgyártásának korszerűsítésére (félautomata forgórésztekercselő gépek, kommutátor-hegesztő gép, forgó- és állórész impregnáló berendezés, forgórész szinterezőgép, új, korszerű dinamikus egyensúlyozógép, új korszerű forgórész ellenőrző berendezés).

A Hermetikus motorüzem korszerűsítése világszínvonalú tekercsbhúzó gépek beállítása és ugyancsak világszínvonalban álló vizsgáló berendezés (AWTRON) beállítása.

A Forgácsoló I. üzemben beállított többmérőhelyes világszínvonalon álló (Millitron) forgórészvizsgáló berendezés.

Ezek mind a minőség biztosításának alapvető feltételei és feltételei a vállalat versenyképességének is.

Ezen változások nélkül lehetetlen lett volna nyugati üzemek kötése, de a hazai piac biztosítása is igényelte a technika korszerűsítését.

Ma már olyan "nagy", világszínvonalon álló nyugati cégnek, mint a Bosch-cégnek szállító partnerei tudunk lenni, a rendkívül magas minőségi igényét ki tudjuk elégíteni.

Jellemzőképpen elmondom, hogy öt-hat évvel ezelőtt egyes belföldi vevő az általunk gyártott motorok vizsgálatára jobban fel volt készülve, mint mi, motorgyártók. Szerencsére ez ma már nem így van. A lényeges vizsgáló eszközeink korszerűek, világszínvonalon állók, sőt a Forgácsoló I. üzemben be-

★ állított Millitron berendezés színvonala messze túlhaladta a gyártás színvonalát.

Megállni azonban nem szabad. Ahhoz, hogy továbbra is biztosítani tudjuk az elvárt minőséget, állandóan korszerűsíteni, fejleszteni kell mind a termelő, mind az ellenőrzés technikai bázisát.

Végezetül még csak annyit, hogy a selejt csökkentése és a minőség biztosítása nemcsak MEO-feladat. Feladata ez a vállalat minden dolgozójának, bármilyen területen dolgozik is.

Juhász József
II.sz.Gye.MEO-vez.

Jogsegélyszolgálat

Dolgozóink igen gyakran keresik fel a Jogsegélyszolgálatot családi pótlékkal kapcsolatos ügyekben, ezért a családi pótlékkal kapcsolatos legfontosabb szabályokat ismertetem.

Családi pótlékra a biztosított akkor jogosult, ha háztartásában két vagy több gyermek él. Kivételesen egy gyermek után is jár a családi pótlék, ha a biztosított egyedülálló, illetve a gyermek tartósan beteg, testileg vagy szellemileg fogyatékos, végül pedig akkor is, ha 1971. november hónapot követően - e gyermek figyelembevételével - két vagy több gyermek után már megillette a családi pótlék.

A kivételesen egy gyermek után járó családi pótlékra való jogosultsághoz néhány fogalom tisztázása szükséges:

Egyedülállónak tekinthető az a biztosított, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, vagy házastársától külön él. Nem tekinthető viszont egyedülállónak az a biztosított, akinek élettársa van.

Egyedülállónak kell tekinteni azt, akinek férje katonai szolgálatot teljesít, házastársa közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, házastársa a háztartásukban levő gyermekekről nem gondoskodik. Ezen túl van még néhány, igen ritkán előforduló eset, amelyeket - éppen a ritkaságuk miatt - nem sorolnék fel.

Egy gyermek után is jár a családi pótlék, ha 1971. november hónapot követően pl. két gyermek után kapott a dolgozó családi pótléket, de az egyik időközben betöltötte a 16. életévét.

Melyik gyermek után jár családi pótlék?

Azokat a 16. évesnél fiatalabb gyermekeket kell a családi pótlékra való jogosultság szempontjából figyelembe venni, akik a biztosított háztartásában élnek - bármilyen jogcímen. 16 évesnél idősebb, de 19. évét be nem töltött és alsó-, vagy középfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló gyermekek után szintén jár családi pótlék, továbbá tartósan beteg, testileg vagy szellemileg fogyatékos gyermekek után, életkortól függetlenül.

Több alkalommal előfordult, hogy társadalmi szerv által létesített zeneiskolában és emellett gimnázium

esti tagozatán tanuló gyermek 16 éves korának betöltése után megszüntették a családi pótlék folyósítását, s emiatt dolgozóink a Jogsegélyszolgálathoz fordultak segítségért. Az illetékes társadalombiztosítási szervek az ügyekben küldött megkeresésünkre közölték, hogy a heti egy vagy kétnapos oktatási idejű, társadalmi szerv által létesített zeneiskolák nem minősülnek sem alsó, sem középfokú oktatási intézménynek, tehát nem jár a családi pótlék.

Nem illet meg a családi pótlék a biztosítottat a harmadéves szakmunkástanuló, továbbá a szakmunkástanuló-otthonban elhelyezett gyermek után sem. A szakmunkástanuló-otthonban elhelyezett gyermek esetében akkor sem jár a pótlék, ha a 16. életévét nem töltötte be, mivel kétszeri állami támogatásban nem részesülhet senki.

Nem jár ezen túlmenően családi pótlék olyan esetekben, amikor az egyébként jogosult gyermek valamilyen formában állami támogatásban részesül. Ezeket az eseteket nem sorolnám fel, mivel az eddigi gyakorlat szerint a vállalati dolgozóinknál még ilyen probléma nem merült fel.

Felmerült végül a "biztosított" és a "biztosításban töltött idő" fogalma. Biztosított a családi pótlékra jogosultság szempontjából a munkaviszonyban álló dolgozó, termelőszövetkezeti, ipari szövetkezeti és szakszövetkezeti tag, szakmunkástanuló, bedolgozó, megbízás alapján rendszeresen és személyesen munkát végző személy, fegyveres erők és fegyveres testületek tagja, a saját munka alapján nyugellátásban részesülő személy, felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója.

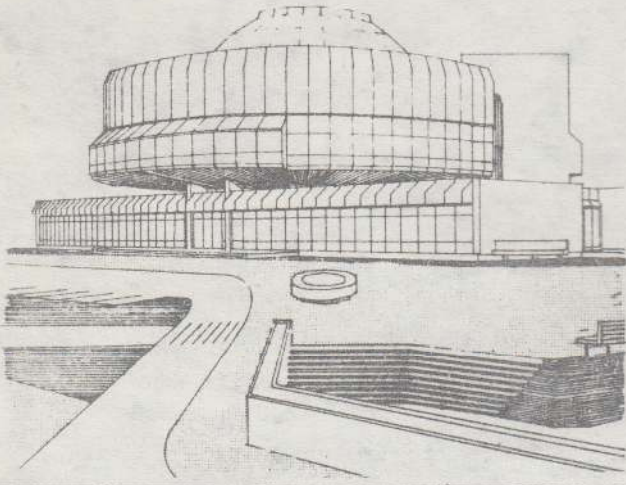
A családi pótlék arra a naptári hónapra jár, amelyben a biztosított legalább 21 napot biztosításban tölt. (Nem számít biztosításban töltött időnek az igazolatlan távollét és 30 napot meghaladó fizetés nélküli szabadság).

Ki kell végül hangsúlyoznom, hogy a családi pótlékkal kapcsolatos összes kérdés a jelen cikk terjedelmében nem merithető ki, csupán a leggyakoribb problémákat kívántam felvázolni.

Dr. Baluska István

Gödöllő, Művelődési Központ

Kivonat a "Művelődési Központ Gödöllőn" c. tájékoztatóból

A VÁLASZTOTT ÉPÜLET

A városközponti alternatívánál és kezdetben az alsóparki alternatíváknál is egyedi tervek készültek, a később részletezendő funkcionális alapelveknek megfelelően. Az épület elhelyezésével kapcsolatos viták idővesztése azonban már lehetetlenné tette, hogy az építkezés 1977. nyarán egyedi tervek alapján megkezdődhessenek. Ezért funkcióban, költségben és épületszerkezetben megfelelő terv adaptálása vált szükségessé. Sajnos a közelmúltban épült művelődési központok közül kevés volt olyan, mely a korszerű művelődési munkához szükséges kiscsoportos helyiségeket is tartalmazott volna, vagy pedig úgy tartalmazta, hogy nagyobb városi igényeket elégített ki, s emiatt költségesebben is. Több változat megvizsgálása után ezért esett végül is a választás a Váci Művelődési Központ adaptálására, mivel az eredeti programot a legjobban megközelítette, nagyságrendje megegyezik a gödöllői igényekkel (a két város lakossága közel azonos), s a kivitelező vállalat azonossága miatt épületszerkezetileg is megvalósítható.

FUNKCIONÁLIS ALAPELVEK

Már a bevezető jelezte, hogy a Művelődési Központ speciális tartalmat jelent. Az az alapelv például, hogy a létesítmény oktatási intézménnyel együtt valósuljon meg, városban azért nem alkalmazható, mivel itt több iskola is van, s melyiket kellene kiválasztani? Ez olyan kisebb települések irányelve lehet, ahol az oktatási intézmények is koncentrálhatók. Ugyancsak felesleges és költséges a nagyterem többcélú kialakítása, mely azt színházra, táncrea, kiállításra, sportra alkalmassá teszi. 20-30,000 lakású városban a rendezvények száma eléri azt a mértéket, hogy érdemes mindezekre külön helyiséget létesíteni. Egyébként is, néha a többcélúság miatt olyan költséges technológiai berendezést kell beépíteni (vagy fizikai munkát igénylő szerkezeteket konstru-

álni), hogy azok árából a külön terem megépíthető. Mégis vannak területei a többcélúságnak is.

TÖBBCÉLÚSÁG

Többcélúnak kell lennie az előcsarnoknak. A tájékoztatás, várakozás, ruhatár alapfunkciója mellett büfé, alkalmi kiállítások, klubszerű felhasználás, kisebb rendezvények (dobogóval), kultúrcikk- és könyvtárúsítás céljára is alkalmasnak kell lenni, s a Gödöllői Művelődési Központ előcsarnokának mérete és kialakítása erre alkalmas is.

Többcélúnak kell lennie a nagyteremnek is olyan értelemben, hogy sokféle (hagyományos, zenés, prózai, egyterű, stúdió) színhazi előadás is lejátszható legyen. Ezt a Gödöllői Művelődési Központnál a látásviszonyok miatt lejtős nézőtér első részének variálhatósága biztosítja. Az itt levő zenekari árok lefedhető, s ezzel a színpad vagy a nézőtér bővíthető. Teremszínpad-jellegű előadásnál pedig az első széksorok kiemelésével a színpad tovább bővíthető. Tapasztalat, hogy az egyoldalúan, csak modern színjátszásokra kialakított termeket előbb-utóbb át kell alakítani, hogy hagyományos (keretes) színpadi előadást lehessen tartani bennük, ezért ezt előre biztosítani kell.

Másik véglet a komplett színház építése lenne zsinórpaddal, erre azonban a költségektől eltekintve Gödöllőn azért sem lenne szükség, mivel a főváros közelsége lehetővé teszi a nagyobb technikai igényű előadások látogatását. Az említett rádióriportban hiányolt amatőr-előadási lehetőséget viszont a tervezett épület messzemenően kielégíti, illetve ebből a célból a terem szükséges is.

KISCSOPORTOS FOGLALKOZÁSOK

A korszerű művelődési munka gerincét a kis csoportokban végzett rendezvények, foglalkozások képezik. Erre a célra a művelődési otthon jellegű épületekben minél nagyobb arányban kell a nagyterem mellett egyéb helyiségeket is kialakítani. Ez az arány az irányelvek szerint 1:1,5-nél már kedvező, a Gödöllői Művelődési Központnál pedig 1:2, könyvtárral pedig 1:3 körül lesz. A többcélú előcsarnok és büfé mellett 224 m²-es rendezvényterem, 144 m²-es ének-zenekari próbaterem, 110 m²-es kiselőadóterem, 150 m²-es kiállítási terem, 4 db klubszoba, 11 db szakköri helyiség, 4 db szakkörnek is használható színpadi öltöző található. Mindezek legtöbbször a földszinten érhető el. Ugyanakkor a belső udvar körüli, eléggé szeparált elhelyezés az egyidejű használatra is nagy lehetőséget biztosít.

Az egyéb rendezvényeket a nagytermi előadások sem zavarják, mivel az egész színháztermi rész az emeletre elkülönítve került. A központi előcsarnoki tér az övezeteket hangos és csendes zónára vá-

laszja szét, de egyben össze is köti azokat. Az övezetek közötti funkcionális kapcsolatok a körbejárható folyosórendszeren át is biztosíthatók.

KÖNYVTÁR

A művelődési otthon jellegű épületek legfontosabb lársintézménye a könyvtár. Ennek minél intenzívebb összevonása a művelődési intézménnyel mind a művelődési, mind a könyvtári munka hatékonyságát fokozza. A Váci Művelődési Központnál ez az épület mögötti egy emeletes szárnyban épülhet fel. Mivel ezen a helyen Gödöllőn értékes erdő van, ezért a könyvtárbővítést más irányban terveztük. A leendő könyvtári csatlakozás helyén pedig már most olvasóklubot alakítottunk ki, felnőtt- és gyermek-olvasószo- hával.

JÁRÁSI MŰVELŐDÉSI MUNKA

Az intézmény járási jelentőségű, de ez nem jelenti azt, hogy a járási helyi létesítményeket (klubkönyvtárak, művelődési házak) helyettesíteni tudja. Ezek részére helyben kell megépíteni az épületeket. A Gödöllői Művelődési Központ ezek munkáját módszerintézményként irányíthatja s a járási intézmények munkája pedig a központ munkáját tartalmilag (egyes képzőművészetek, népművészet) meghatározhatja.

ELTÉRÉSEK AZ ADAPTÁLT TERVTŐL

Az előcsarnok többcélúságának fokozott kiemelésén és az olvasóklub kialakításán kívül egyéb változások szükségessége is felmerült. A szakköri helyiség, illetve nyelvtanfolyami terem a közút zajhatása függvényében helyezkednek el. A balett- és táncterem

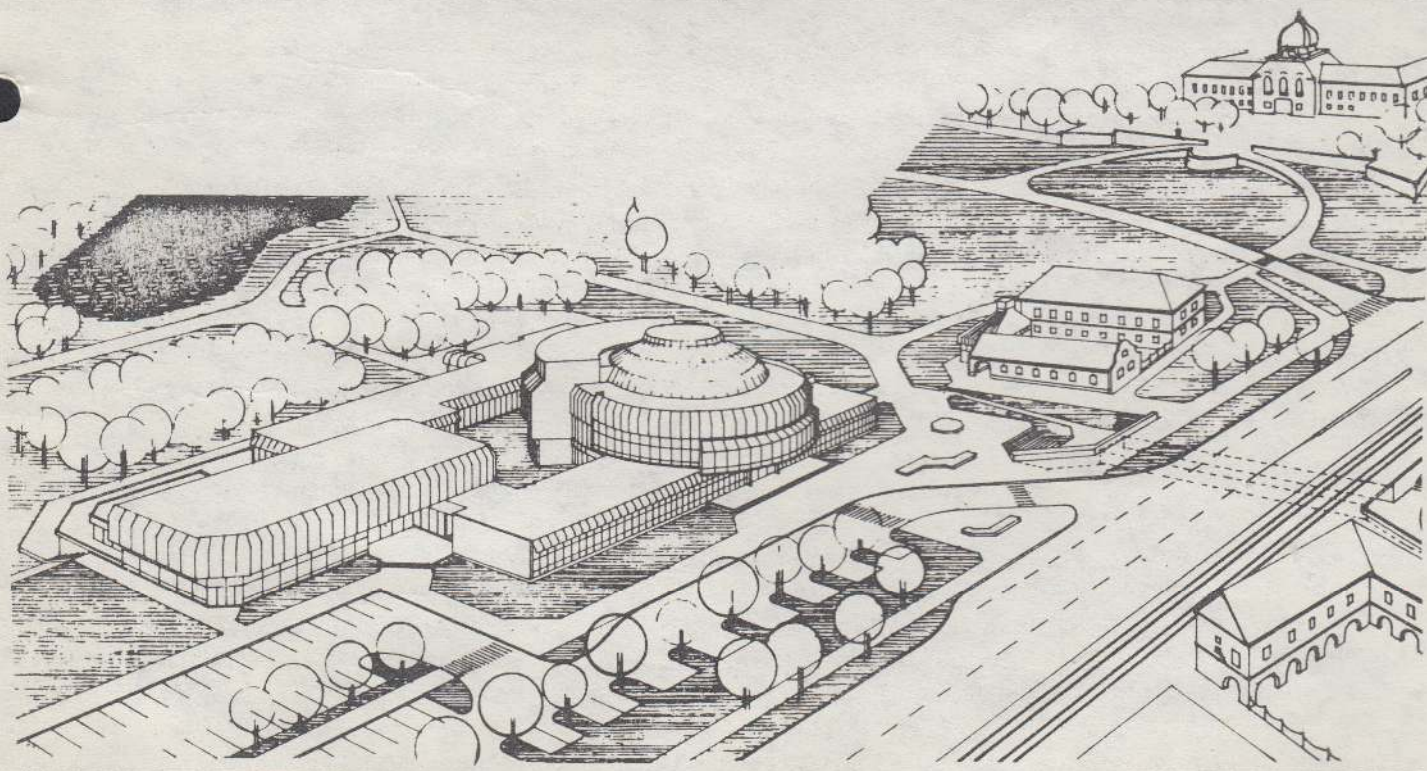
mellett külön öltöző létesül, nem kell a színházi öltözőket erre fenntartani (egyidejűség). Megfelelő öltözőhelyiség létesül a kiszolgáló személyzet részére, s a díszlet beszállítás útvonala is előnyösebben alakul. Az emeleti dohányzó kiállítási-terem jellegű és nagyobb lesz. A színpadnyílás 2,0 m-rel való szélesítése a teremszínháznál jelent majd előnyöket. Változások várhatók az épület belső építészetében is.

KORSZERŰ MŰVELŐDÉSI MUNKA

A fentiekben részletezett megoldások, tehát a nagyterem meghatározott értelmű többcélúsága, a kiscsoportos helyiségek szükséges aránya, a könyvtár kapcsolata és részletkérdések gondos megoldása biztosíthatja, hogy az új létesítményben valóban korszerű művelődési munkát lehet majd végezni. Emlékeztetve ismét az 1977. június 1-i rádióriport befejező gondolataira, az az aggály, hogy az új létesítmények csak reprezentatív nagyteremből állnak, s emiatt célszerűtlenné, Gödöllőn minden bizonnyal alaptalan.

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÁSOK

Az épületben lehetőséget keresünk egy Gödöllőn élt festő, Nagy Sándor munkájának megvalósítására, akinek üvegablakai több helyen (pl. a Marosvásárhelyi Kultúrpalotában) láthatók. Itt most vázlatai alapján egy olyan alkotást kívánunk megvalósítani, mely még más helyen nem fordul elő. Lehetőséget keresünk egy műemlék-jellegű épületből kibontott bronzkapu beépítésére, valószínűleg a klub-bejáratot fogja képezni.

IRODALMI MELLÉKLET

AZ ÉN CSALÁDOM

4.

Gyorsan letelt a szülési szabadság. Dolgozni kezdtem. Mivel állandóan délelőtt jártam, mindig más műszakkal, más műszakvezetővel dolgoztam együtt. Nem volt jó, mert az egyműszakosnak csak a maradék gép jutott és nem is tartoztam senkihez. Kis idő múlva szólt a MEO-vezető, menjek be a MEO-ba. Kell egy ember, és jobban örül, ha olyan kerül be, aki előzőleg gépen dolgozott, mert jobban észreveszi a hibákat gyártás közben is. Az alapfizetés 950 Ft volt, plusz éjszakai pótlék. Azt mondta, ha elvégzem a tanfolyamot, biztosan több lesz, de jelenleg ennyi lehet. Nem gondolkodtam sokat. Egy kérés sem volt, hogy a régi műszakomhoz kerülhessek. Így lett megint minden a régi. Szakszervezeti bizalmi lettem, később az SZB tagjának választottak. Sohasem tagadtam, hogy büszke voltam rá. Valamiféle belül nyíló nyugtalan büszkeség volt ez, és máig is elkísért. Ugy gondolom, kell is, hogy legyen ilyen az emberben. Nem "majd én megmutatom, majd én elintézem" csengésű. Nem, nem. Vitakozó, őszinte hangú, becsületes szándékú emberi büszkeség. Nem a tisztségre vonatkoztattam ezt. Magamra nézve tartottam megtiszteltetésnek, hogy annak a testületnek tagja lehetek, hogy ott másokat képviselhetek. Nehéz volt eleinte. Amíg az embert megszokják, tudomásul veszik, addig nagyon nehéz. Meg kellett tanulni beszélni és belátni a kitáguló horizont egészét. És én még túlságosan fiatal voltam. Hamar elkecsesedtem, volt, hogy el is sirtam magam titokban.

Sanyi leszerelt, Sanyika elmúlt egy éves. Építkezni kezdtünk. Nehezen,

kevés pénzzel, sok-sok gond szakadt a nyakunkba. Én nem vagyok azon a véleményen, hogy amiről nem beszélünk, az nem történt meg. Sok olyan dolog történt, ami még nehezebbé tette azokat a hónapokat, de én egyszer pontosan azokra a dolgokra gondolva ezt írtam:

"Szeretném mindezt tüzre dobni, hamvait szélviharba szórni, többé senkinek fel nem rótni." Megtettem. Nincs tovább mit mondani róla. Csak a téglák sokaságára emlékszem a telek szélén, az első felhúzott vödör vízre az udvaron. A falakra rakott gerendákra, a cserép messze világító pirosságára. A csupasz ablaküvegen betörő napsugár melegére. Mikor először mondtam ki, hogy a mi házunk, bizony sirás fojtogatta a torkomat. Azt elmondani nem lehet, hogy mit jelentett belépni. Szeptember volt. Tüzelőre már nem volt pénzünk. A tetőről lehullott forgáccsal tüzeltünk napokig. Persze, egyikünk mindig a tüzhely előtt ült. Sohasem gondoltuk, hogy nem jó így, mert ez sincs, az sincs. Minden apróságnak, bármi is volt az, borzasztóan tudtunk örülni. Sanyika már óvodába járt. Nem jártam három műszakba. Együtt indultunk, vittem az óvodába.

Szakszervezeti tanfolyamra küldtek Pestre. Nem szívesen vállaltam. Sanyi biztatott, hogy menjek. Kényelmes, modern üdülőben volt a tanfolyam. Az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése volt ebben az időben napirenden. Sok új dolog, aminek a megértése nem ment első hallásra. De hát ez új volt mindenkinek. Volt miért kapkodni a fejünket. Sanyi is bizalmi volt. Sokat vitakoztunk. Nálunk az üzemben sokkal nehezebb volt. A gépek, szerzők, anyagok mind magukban hordozták a hibákat. Sokszor egész

műszak futott le, s egy jó darab nem került le a gépről. Aki ott állt mellette nyolc óra hosszat, keserű szájjal indul haza. Később újabb, modernebb gépeket hoztak. Lényegesen könnyebb lett a munka. Szerettem azt az üzemet. Meszsziről hallottam a nagy automata gépek mormolását, amikor összezárt a szerszám. Ott fenn a gyár végén tisztábbak voltak a reggelek, frissebb a levegő, ide érkeztek először a fák közül kiszökő napsugarak. Sokat olvastam, s ha valamit mások számára elmondhatónak találtam, munka közben elmeséltem. Ma is emlékszem még, hogy egyszer, amikor Németh László: Gyász című regényét meséltem el, milyen hatással volt azokra, akik hallgatták. Azt hiszem, egy-egy ilyen esemény nagyobb hatással volt rám, mint amikor elolvastam a regényt.

Erre az időre esett, hogy párttag lettem. Hittem, hogy ott a helyem, hogy komoly, szép feladat az, ami rám vár, és meg kell állnom a helyemet. Én úgy vigyáztam erre az élményre soká, nagyon soká, mint a tábortüzek fényére, az ünnepi zászlók lobogására. Nem akartam, hogy megmerevedjen bennem. Azt akartam, hogy bármikor, ha számonkérrik tőlem, úgy éljen, mint az első percben, sohasem halványulva. Azóta értek csalódások, mint minden embert, de ha igaz az, hogy lehet erőt meríteni egy nagy élményből, egy felismerésből, akkor én ezt tettem. Nem tagadom, volt, amikor féltem, de mindig újra tudtam kezdeni.

A villámsújtott gondolatban valami meghal egy kicsit. Tétova fáradt eszméléssel jó és rossz egymást kergetik. Lehet még így is tovább élni, fél szívvel tovább küzdeni. Meztelen, magány-falakra való világot festeni. Lehet a múltból gazdagodni, nem árt élni is meglátni. Öldöklő harcban verve, **

**győzve újjászületni kénytelen a gondolat. Lehet megtörni, átkozódni. Csak meghajolni nem szabad.
(Raffainé)
(Következő számunkban folytatjuk)

Követendő példa

Köztudott, hogy a szocialista brigádok számára sokszor gondot jelent kulturális vállalkásaik teljesítése. Hiszen nem elég a színházjegyeket heragasztani a brigádnaplóba, valami más is kellene!

Valami olyan program, amelyen közösen vehetnek részt a brigádtagok, amely egyaránt szolgálja a szórakozást és a művelődést is.

A Mező Imre üzem brigádvezetői és gazdasági vezetése együtt kezdeményezték egy kulturális és munkavédelmi vetélkedő megrendezését.

Meg is lesz! Készülnek a kérdések, s rövidesen azt is megtudják a brigádok, miből készüljenek.

S hogy mi a tét? Az első három helyezett kap jutalmat, méghozzá nem is kicsit!

I. díj: 2000,- Ft

II. díj: 1200,- Ft

III. díj: 800,- Ft

Már ezért is érdemes egy kicsit olvasni, tanulni!

Ezért is - de ne felejtjük el: amit megtanultunk, a miénk marad akkor is, ha vége a vetélkedőnek. A felelevenített régi, és megszerzett új ismeretek hasznára válnak mindenkinek.

Igy ez a vetélkedő nemcsak azt jelenti, hogy a brigádok egy vállalkást teljesítettek, hanem azt is: hogy egy lépést tettek előre a tudáshoz vezető úton.

Köszönet a szervezőknek, hogy ebben segítettek!

Hónigné Zádor Éva
közművelődési ea.

SZEMÉLYZETI HÍREK

A Vezérigazgató Elvtárs

- Bódi János elvtársat 1977. szept. 1. napjával az Idegenáru -ellenőrzési Osztály vezetésének ellátásával;
- Bodolai Péter elvtársat 1977. szept. 15. napjával a Gyártmányfejlesztési Osztályon az elektronikus tervezőcsoport vezetésével;
- Vezenyi István elvtársat 1977. október 1. napjával a Kereskedelmi Főosztályon értékesítési csoportvezetői feladatokkal;
- Chugyik János elvtársat 1977. október 1. napjával a Sajtoló üzemben - Kerek Tamás helyett, aki kilépett vállalatunktól - a főművezetői teendők ellátásával;
- Tóth István elvtársat 1977. X. 6. napjával a Műszaki Ellenőrzési Főosztályon a műszaki ügyviteli csoport vezetésével;
- Szénási József elvtársat 1977. szept. 15. napjával az Univerzális üzemben - Tóth István et. helyett - a művezetői teendők ellátásával

bizta meg.

Szabó István
személyzeti és oktatási főosztályvezető

Termelési jelentésünk

SZEPTEMBER HAVI TELJESÍTÉS

		Érték: eFt-ban
I. sz. Gyáregység	30.503,7	101,7 %
II. sz. Gyáregység	27.330,9	99,4 %
III. sz. Gyáregység	13.008,2	100,1 %
IV. sz. Gyáregység	4.365,-	58,2 %
Egyéb	2.376,-	-
Vállalat összesen:	77.583,8	99,5 %

FELHÍVÁS

Az OTP Pest megyei Igazgatósága öröklakások építését tervezi a következő években Aszód nagyközségben. A lakások a Kossuth Lajos utcában (a Posta épületével szembeni részen) fognak épülni, és az első átadására - valószínűleg - már 1979 évben sor kerülhet. A lakások építését meggyorsítaná,

ha az OTP a tényleges igényeket ismerné. Ezért kereste meg ebben a tárgyban vállalatunkat, és mi kérjük mindazon dolgozóinkat, akik szívesen vásárolnának Aszódon OTP öröklakást, - november 15-ig - jelentkezzenek az Igazgatási Főosztályon.

Száz éve született Ady Endre

Váradon kezdődött, az első párizsi úton bontakozott ki, majd az évek során kiteljesedett Ady és Léda szerelme. A korai szerelmes versek pompás drágakövei Ady költészetének. Soha nem volt ez a szerelem nyugodt, harmonikus kapcsolat. A versek zaklatottsága, a Halál-Szerelme párhuzam megjelenése is ezt bizonyítja. Ugyanakkor azonban olyan szerelem is ez, amelynek mihamarabb megoldástól kórházban született meg a későbbi Ady-motívumok egész sora.

Az Ady iránti szerelem adta meg Léda életének értelmét, viszont Léda jelentette Ady számára az emberi felszabadulást, s az igazi művészi megszólalást.

Kettejük kapcsolatának nagyon is emberi vonatkozásai azonban szakításhoz vezettek. A különbség - mely az évek múlásával egyre mélyítette a kettejük közti szakadékot -, és a kölcsönös féltékenykedés nem is hozhatott volna más eredményt, mint amit hozott: az "Elbocsátó szép üzenet"-et. Az indulatban fogant, gyűlöletben született versnél irgalmasabb és igazabb is a nem sokkal előbb megírt "Valaki útravált belőlünk" c. vers. Sorai magányról, elhagyatottságról, egyedülmaradásról szólnak:

"Mi hirért, sikerért szalasszon,
ösztönzónk, igazi valónk,
kiszakadt belőlünk, az asszony"

A szakítás - 1912. májusa - után a "Kis női csukák" ideje jött el. Futó kalandok, alkalmi versek, amelyek között mégis van sok, mely az egyetlen asszonyért esdekel. (Könyörgő májusi levél, Élet helyett órák) A Csinszka-versek emberi harmóniájából mégis ezek a versek előlegezhetnek valamit.

Hogy Ady soha nem volt végleg kétségbeesett, azt az Élet-Halál motívum alakulása is mutatja. A Halállal vívódva is az életet tiszteli, az Élet diadalát. A Halál csak út

egy szebb Élethez, egy újjászületéshez. S ez egyben nemleges válasz is arra: dekadens költő-e Ady.

1911 tavaszán Ady "Vallomások és tanulmányok" címmel megjelentette néhány prózai írását. Rejtett önarckép mindegyik. "A Magyar Pimodár" például összefoglalása a magyar Ugarról és a magyar Messiasról vallott gondolatainak is. "Pétófi nem alkuszik" című írásában Petőfi-irodalmunknak Illyés "Petőfi"-je előtt legigazabb és legszebb Petőfi-portróját formázta meg.

Ekkor fogalmazta meg a költő legtisztábban és leghatározottabban esztétikai krédóját:

"Én voltam Úr, a Vers csak cifra
szolga,
Hulltommal hullni; ez a szolga dolga
Ha a Nagyúr sirja szolgálakat
követel."

Prózai írásai közé tartoznak novellái is. Ady öt novelláskötetet adott ki életében. A novellák tematikailag igen változatosak, a leg erősebb azonban még két hang: a magyar valóság ábrázolásának hangja és a saját életéből föltoluló emlékeké, önvallomásaié. Ez utóbbiak közül a pálmát a "Mihályi Rozália csókja" című novellája viszi el. Ama "végzetes csók" okozójának keresése ez az írás, de Ady művészi leleménye olyan távlatokba állítja a történetet, hogy az emberi életeket determináló Fátum nagy írása született meg tollán.

Tragikusan balladás légkör övezi egyik-másik írását. Szenvedélyesen izgatták az emberi sorsok: hogyan fut zátonyra az élet, vagy mi hozza meg a boldogságot, a harmóniát.

Tragikus látása indokolja, hogy inkább a dramatizált forma illik novelláihoz. Ady kísérletező kedve tehát nemcsak a versekben, hanem prózai írásaiban is megmutatkozik.

"Az Égből dühödött angyal dobolt
Riadót a szomorú földre" - írta "Emlékezés egy nyáréjszakára" c. versében. Ady az Apokalipszis, a világvége rettenetét látta eljönni a világháborúban: Mintha minden összeomlott volna; az igaz ember meglapul, s minden-minden erőfeszítés hasztalan volt. Ekkor jelenik meg a Tegnap-motívum: Tegnap még hinni lehetett egy forradalomban, egy megtisztulásban.

Kinzóan egyedül maradt. A tegnap leendő forradalmárai a háború jelzavait üvöltötték az utcán - már csak önmagához menekülhetett (Szomorú hitvallás magamhoz).

Kiméretlen támadások érték, és csak nagyon kevesen állottak ki mellette. Elsősorban Móricz Zsigmond, majd rokonává lett Babits Mihály is, akit "Játszottam a kezével" és "Húsvét előtt" című verseiért ugyancsak üldöztek a háborúba szédült Magyarország konzervatív kritikussai, Rákosi Jenővel az élen.

Ezekben az években született meg "A halottak élén" motívuma, amely egy kötet címadó verse is lett. Ezek a versek Ady mélységes humanizmusáról, hitéről - mely ebben "az üzött magyarságban" sem tudott egészen kihunyni - meg nem tagadott népszerűségéről tanúskodnak. (A mesebeli János, Mag hó alatt, Ember az embertelenségben, A legoktalanabb szerelem)

Menekült a magányból, társat keresett - 1915 tavaszán Ady feleségül vette szeretett Csinszkáját, Boncza Bertát. Házasságuk rövid ideig volt felhőtlen; hamarosan megnehezítette az együttélést kettejük nagy különbsége, Ady egyre rosszabb egészségi állapota, Csinszka élnivágása.

Mégis, ebből a szerelemből születtek a harmonikus szerelem versei: a "Nézz, Drágám, kincseimre", az *

*"Őrizem a szemedet", a "Vallomás a szerelemről".

És mégis, Csinszka volt mellette utolsó hónapjaiban is.

"Óh, forradalmak, miért késtek?" - kesergett Ady még 1914-ben: és ime, a várt-jövendőt nagy földindulás bekövetkezett. A súlyos beteg költő - bár kevés verset írt - a külvilág híreire érzékenyen reagált. Tudta, hogy Oroszországban 1917-ben győzött a forradalom.

1918 őszén Magyarországon is megmozdult a föld, és a beteg, fájdalomtól gyötört költő szenvedélyesen figyeli a régen várt forradalom eseményeit. A Nemzeti Tanács - a két jóbarát, Jászi Oszkár és Halvany Lajos ösztönzésére - üdvözölte Adyt, ki erre meghatottan válaszolt (írásban, hiszen beszélni már alig-alig tudott).

S nem sokáig örülhetett a forradalomnak sem: 1919. január 27-én

meghalt. "Az utolsó hajók" című kötetének megjelenését már nem érthette meg.

A Nemzeti Múzeumban ravatalozták fel; koporsója mellett "a Jövendő fehérei": munkások álltak diszörséget. A forradalmi kormány saját halottjának tekintette, sirjánál a legjobb barátok, Móricz, Babits, Jászi Oszkár és mások rótták le kegyeletüket búcsúbeszédükkel.

(Vége)

(Hőnigné Zádor Éva)

KIRÁNDULÁS SZEGEDEN

A VI. Pártalapszervezet, az Osztálybizottság I. és a Műszaki KISZ - alapszervezet vezetősége aug. 20-21-én közös kirándulást szervezett Szeged - Gyula úticéllal. Mivel csak a kis Robur-autóbusz állt rendelkezésre, 14 fővel vágunk neki az "országjárásnak". Első napi programunk "Szeged híros város" felfedezése volt. Az egész napos városnézés után elfáradva a társaság egyik része a szabadtéri játékok megtekintésére, a másik része az egyik moziba ült be.

Nagy élményt jelentett a Cigánybárá parádés szereposztása, szimfonikus zenekarral kísért, rengeteg szereplőt mozgató látványos előadása. Tetőzte jó érzésünket, hogy az "időjárásfelelős" jóvoltából a biztonságból cipelt plédre, melegítőkre, emyőkre nem volt szükség.

A szegedi campingben eltöltött szokatlanul csendes és eseménytelen éjszaka után kipihenten indultunk következő úticélunk, a Gyulai Vár-fürdő fele. Bár az idő szomorkásra fordult, a vár megtekintése után a

strandfürdőt látogattuk meg. A hűvösebb idő ellenére a melegvízű medencékben nagyon jól eltelt az idő. Hazafelé nótáztatva, beszélgetve észre sem vettük az idő múlását.

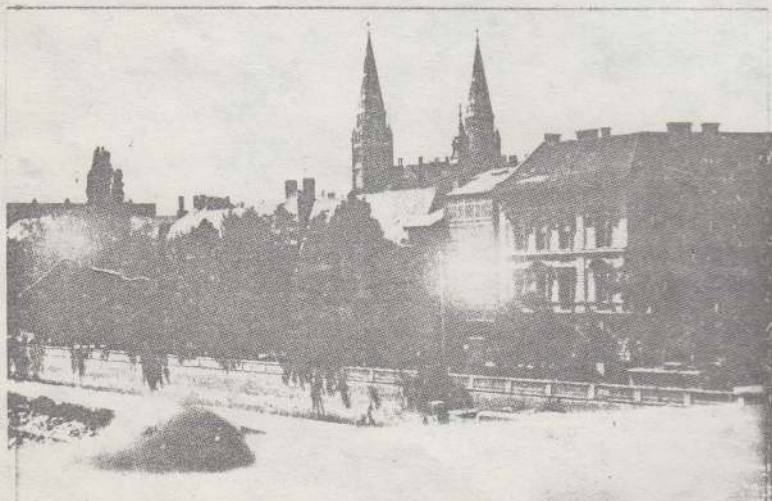
Összegezve, a kis kollektiva a közös élmények hatására még közelebb került egymáshoz. Reméljük, hogy ez a kapcsolat a jövőben is megmarad, segítve a közös feladatok sikeres megoldását.

Magyar István

Alsó képünkön: szegedi részlet a tiszai hídról

Jobboldali képünkön: a kiránduló csoport tagjai láthatók

(Foto: Toldi)

Hogyan „érzi” meg a „zsebünk” a közömbösséget?

A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM
60. ÉVFORDULÓJÁNAK ÜRÜGYÉN

Bevezetés

Az emberiség legnagyobb tettének emlékezetére nyilván olvasnak, olvastak nagyon sok méltatást, történelmi dokumentumot, cikkeket stb. S hogy most én mégis a szocialista demokrácia legnagyobb el-lenségét, a közömbösséget ostromlom, annak az az oka, hogy ezt a lehetőséget éppen a Nagy Októberi Szocialista Forradalom teremtetta meg. Mindazok, akik kézlegyintéssel mennek el közös dolgaink mellett, vajon milyen alapon várják el másoktól, hogy az ő nyavalyáikkal lelkiismeretesen azok foglalkozzanak, akiknek munkájára kézlegyintéssel válaszolnak. Nos, hát ezeknek az embereknek szeretném bizonyítani, hogy közömbösségük a zsebünkre megy ki, még akkor is, ha ők úgy gondolják, hogy mindez kábítás.

Úgy gondolom, csak akkor követelhetünk egymástól valamit, ha nemcsak hogy teljesítjük kötelelességein- ket, hanem ismerjük tevékenységünk gazdasági alap- jait is. Azzal, hogy igyekszem a gazdálkodást ma- gyarázni, több céлом van:

- először: szeretném kizárni a további munkából az olyan indokot, hogy nem értek hozzá, tehát nem érdekel. Számomra ez a mentalitás egyértelmű az- zal, hogy átengedem a munkát annak, aki érti, s én, az éretlen meg majd megbírom azt, aki értő- en tevékenykedik. Az ilyesfajta hozzáállás szá- momra lustaság, nyámnyilaság, rosszindulat, ami felháborít;
- másodsor: szeretném bizonyítani, hogy függünk egymástól, "keresetünk" is egymás munkájának függvénye, tehát a munka még termelés gazdasági elemzésén keresztül is, bizonyíthatóan közösségi munka, tehát az az indok, hogy "én megtettem a magamét", tudatlan kibúvó, ártalmas tetszelgés;
- harmadszor: szeretném bizonyítani, hogy a helyi politika a konkrét helyzet, konkrét elemzésén ke- resztül nem más, mint a helyi közös érdekeink felismerése, következetes, közösségi megvalósítása
- negyedszer: gazdasági dolgokat csak számtan- példán keresztül lehet magyarázni, a gazdálkodást csak pénzzel lehet jellemezni, hogy a későbbi ma- gyarázat nehogy átcsapjon mesébe. Ezért, aki a későbbiekre is kíváncsi, át kell, hogy rágja magát a számokon is. A számok ahhoz kellene, hogy rajtuk keresztül egymáshoz való viszonyunkat meghatározzuk, s egyben cselekvésünk alapjait is megteremtsük.

Kezdjük a gazdasági magyarázatot mondjuk a fóliá-

nál. Tétélezzük fel: valaki paprikát termel. Ezt azért teszi, hogy a megtermelt árut pl. a zuglói piacon a lehető legnagyobb haszonnal adja el. Ez csak úgy lehetséges, ha találunk olyan vevőt, amelyik megfe- lelő árat ad érte. A termelő igyekszik a lehető leg- kisebb munkával, legkisebb befektetéssel a legtöbb és legszebb paprikát termelni, azért, hogy az így nyert hasznot a család úgy használja fel, ahogy ép- pen nekik legjobban megfelel. A figyelmes olvasó ebben a pár sorban is egy csomó olyan viszonyt vehet észre, amelyben még a haszon nagyságát is egymástól való függőségünk határozza meg. Ha el- adunk, függünk a vevőtől, ha termelünk, függünk a fóliagyártóktól, a vetőmegtermelők stb. jó vagy rossz munkájából, s ha költünk, függünk a család igényei- től, szükségleteitől. A "haszonnal" történő eladás a kistermelőnek még akkor is megéri, ha tulajdonkép- pen egy fillér haszon sincs az árutermelésben, már- csak azért is, mert a felhasznált munkaérték egy ré- sze megtérül. Nem egészen így áll a helyzet egy olyan üzemben, ahol mondjuk 10 ember dolgozik, villamos motorokat gyárt. (Mielőtt bármit is elkezde- nék, megjegyzem, hogy ez a 10 ember olyan csoda- figura, hogy mindenki mindenhez ért: egyszerre igaz- gatók, kereskedők, drehások, lakatosok, mérnökök, üzemvezetők, stb.)

- Elsősorban el kell tartani önmagukat és családjukat. Ehhez szükséges napi 170 Ft, 10 főnek napi 1700 Ft
  - másodsorban üzemeltetni kell gépeket, olajat kell venni, emulziót venni, vi- lágítani kell, fűteni kell, stb. amiért fizetni kell napi 9500 Ft-ot
  - harmadsorban meg kell venni a mo- tor előállításához szükséges anyagot, aminek egy motorra eső ára 100 Ft
- Összesen: 11300 Ft

Tehát, ha naponta ez a 10 ember csak egy motort készít el, akkor olyan vevőt kell találni, amelyik többet ad ezért a motorért, mint 11300 Ft, mert az ellátáson kívül még gondoskodni kell az egészség- ügyi ellátásokról, a művelődést már le sem merem írni, a családtagok iskolázásáról stb. Igenám, de a piacon csak olyan vevő akad, aki maximum 111,50 Ft-ot hajlandó egy motorért fizetni. Azt hiszem, rá- nézésre is óriási a ráfizetés, ami azt jelenti, hogy ez a 10 ember nem termel, hanem bütykörösztett, azonban a 11300 Ft-ot ki kellett valakiknek fizetni, s nyilván ezt mások tették meg helyettük, tehát tu-

lajdonképpen masok nyakán éltek. Most nézzük meg, hogy hány darabot kell legyártaniuk ahhoz, hogy darabonként 30 fillér hasznuk legyen.

A rendelkezésre álló eszközökkel fejenként napi 110 db motort tudnának legyártani, azonban számítva a véletlenekre, ezt fejenként napi 100 db-ban összesen $10 \cdot 100 = 1000$ db-ban állapítják meg. Így nézzük a költségeket:

munkabé.	1700 Ft
üzemeltetési költség	9500 Ft
1000 db motor anyagára $100 \cdot 100 =$	<u>100000 Ft</u>
Összes költség:	<u>111200 Ft</u>

Ezer darabért a piacon kapnak $1000 \cdot 111,50 = 111500$ Ft-ot, tehát a nyereség $111500 - 111200 = 300$ Ft naponta, $30 \cdot 300 = 9000$ Ft havonta, $12 \cdot 9000 = 108000$ Ft évente, amiből a bölcsőde, iskola, kórház, út, gépek árának törlesztése stb. után megmarad 8000 Ft. Ha mindenki mindig megtermelte a 100 darabot, mindenki megérdemli a ráeső részt, így fejenként $8000 : 10 = 800$ Ft nyereséget osztanak szét. Hogyan verbuválódott a csapat össze?

Hogy tovább tudjuk elemzni a végzett munkát, látnunk kell azt is, hogy munkatársainkat nem magunk választjuk meg, hanem a munkahely keresése során véletlenszerűen kerülünk össze: különböző felfogású, temperamentumú, munkabírású emberek.

Addig az elosztás is igazságos, amíg mindenki egyformán megteszi a magáét, így egyformán is jussolhat. Azonban éppen az előzőek miatt nincsen mindig így. Ez a mi kis csapatunkra is jellemző. Különböző emberekből verbuválódtak, amelynek összetétele és teljesítménye a következő:

Név	Teljesített %	db	bér (Ft)
Pista	110	110	187
Jancsi	90	90	153
Gyuri	90	90	153
Tibi	80	80	136
Laci	90	90	153
Peti	100	100	170
Miki	100	100	170
Józsi	80	80	136
Karcsi	100	100	170
Venci	110	110	187
Összesen:		950	1615

Az előbb bizonyítottuk, hogyha valamit keresni akarunk a boltban, akkor fejenként legalább 100 db motort kell legyártanunk, tehát összesen 1000 db-ot. Nézzük meg, hogy igaz-e ez az állításunk:

munkabér	1700 Ft
üzemeltetési költség	9500 Ft
950 db anyagköltsége $950 \cdot 100 =$	<u>95000 Ft</u>

A termelési költség: 106200 Ft

Igy 1 db előállítási költsége: $106200 : 950 = 111,80$ Ft
Mennyit kapunk a piacon? $111,50 \cdot 950 = 105925$ Ft

Ebből a következő dolgok tünnek ki: egyrészt drágábban gyártottunk, mint amennyit a vevő ad az árértékért, tehát a munkabérünket valahol máshol termelték meg. Másodszor: a termelés, a gazdálkodás - akár akarjuk, akár nem - csapatjáték, erre még később visszatérünk. Harmadszor: ha mindenki 170 Ft-ot keres naponta, igazságtalan az elosztás, hiszen Pista, Venci többet érdemel, Jancsi, Gyuri, Tibi, Laci és Józsi kevesebbet. Nosza, mondhatják, termelés szerint osszuk el a bért és megoldódik minden. Vajon tényleg minden megoldódik?

Nézzük csak meg a táblázatot, amelyben a kereset a termelt százaléknak megfelelő, az alapbér 170 Ft. Az előbbi számításokat 1615 Ft-tal elvégezve, termelési költségként 106115 Ft, egy darabra számítva 111,40 Ft, ami még mindig nagyobb, mint egy darab motor ára, s így ugyancsak ráfizettünk a boltra. Kiderült, hogy az okoskodásunk az elosztásnál jó volt, csak éppen a ráfizetés miatt kevesebbet lehet elosztani. Azt látjuk, hogy ha belenyugszunk ebbe a gazdaságtalan darabszámba - miután az üzemeltetést és anyagköltségeit ki kell termelni, akkor, hogy törlesztéseinket, egészségügyi ellátásunkat stb. biztosítani tudjuk, fizetésünket kell csökkenteni, mégpedig olyan mértékben, hogy az egy darabra eső költség az előzőeknek megfelelően 111,20 Ft legyen. (Ez végeredményben abszurdum, de lehetőségként akkor is figyelembe kell venni, ha nem tetszik, és céljainkkal ellentétes, erről azonban később.) Így az előállítási költség:

$950 \cdot 111,20 = 105640$ Ft, ebből levonjuk a $9500 + 95000$ Ft-ot, és a maradékot feloszthatjuk 10 felé. A maradék 1140 Ft, melynek egy főre eső összege 114 Ft, a termelt százaléknak megfelelő felosztás pedig: (Átlagbér: 114,- Ft)

Név	Teljesített %	db	bér (Ft)
Pista	110	110	125,40
Jancsi	90	90	102,60
Gyuri	90	90	102,60
Tibi	80	80	91,20
Laci	90	90	102,60
Peti	100	100	114,00
Miki	100	100	114,00
Józsi	80	80	91,20
Karcsi	100	100	114,00
Venci	110	110	125,40
Összesen		950	1083,00

Legelső számolásunk és kikötésünk szerint egy főnek saját maga és családja eltartásához 170 Ft szükséges, viszont vizsgálódásaink azt mutatják, hogy

ezt csak akkor tudjuk teljesíteni, ha egymáshoz való viszonyainkat - a lehetetlen szemlélődés helyett - a közösség érdekeinek megfelelően átalakítjuk, amely esetünkben nem lesz más, mint a konkrét valóság konkrét átalakítására irányuló marxista dialektika.

Ennek politikai és gazdasági eszközeiről, a béremelések lehetőségéről lesz szó a következőkben.

Péli István

(Következő számunkban folytatjuk)

munkavédelmi híradó

Augusztus hónapban 4 baleset történt, kiesett munkanapok száma: 57.

Üzemenkénti bontásban az alábbi személyek szenvedtek üzemi balesetet:

Nagy Zoltán	Mező Imre üzem
Ecker Zsuzsanna	Mező Imre üzem
Pikács Lajosné	Készülékszerelő üzem
Magyar József	Szerszámüzem

Szeptember hónapban 11 baleset történt, kiesett munkanapok száma: 116.

Üzemenkénti bontásban az alábbi személyek szenvedtek üzemi balesetet:

Gaál Antal	Szerszámüzem
Stéflik Jánosné	Sajtoló üzem MEO
Ecker Józsefné	Mező Imre üzem
Kiss Péter	Gondnokság
Teréki Zoltán	Sajtoló üzem
Bárdi Kálmánné	Munkásellátási Osztály
Vircsák Mihályné	Kooperációs Osztály
Szabó István	Forgácsoló II. üzem
Hollósi István	Forgácsoló II. üzem
Vandornyik János	IV. sz. Gyáregység
Vámos Pál	IV. sz. Gyáregység

Hogyan lesz az egészségvédelmi és biztonsági szemlén feltárt hiányosság megszüntetéséből üzemi baleset?

A történet az 1977. I. félévi egészségvédelmi és biztonsági szemlén kezdődött, amikor a szemlebizottság tagjai felfigyeltek rá, hogy a Mező Imre üzemi huzalraktár padozata mélyebben fekszik, mint az épület külső részén levő rakodó terület. Ezáltal a csapadék a kijáratú ajtón keresztül a raktár területére folyik. Eredetileg nem így építették ugyan, de az évek folyamán történt sok-sok átalakítás, toldás, bontás stb. következtében ilyenre sikerült. Senki sem vette észre a sűrű átalakítások közepette ezt az apró hibát, csak a raktár dolgozó, mert nekik a munkájuk mellett árvízvédelemmel kellett foglalkozni. Mondottam volt, a szemlebizottság felfigyelt rá, és ezt annak rendje és módja szerint a szemlejegyzőkönyvben hiányossgként feltüntette.

Továbbá a hiányosság megszüntetésére felelős személyt nevezett ki és megfelelő határidőt rögzített.

A szemlejegyzőkönyv ezután eljutott az illetékes felelős személy kezébe is. A felelős személy elküldte szakembereit, akik megvizsgálták a helyszínt, és az ajtóküszöb megemelésével megoldották a problémát.(?)

A csapadékvíz-problémát, azt igen, ezzel azonban az ajtóküszöb magassága tízszeresére emelkedett, (kb. 20 cm), és a csapadékvíz helyébe az anyagmozgatás problémája került. Ez a probléma is megoldódott a szintkülönbséget mintegy 60°-os szögben áthidaló lemezzel. Így most már világos, hogy ama bizonyos ajtó körül viharfelhők gyülekeztek, és az első villámcsapásra sem kellett sokáig várni.

Ime, Ecker Józsefné Mező Imre üzemi dolgozó 1977. szeptember 12-én történt balesetének részletes, pontos leírása:

"A huzallal megrakott kocsit a raktárba tolták be. Mivel a raktár szintje mélyebb a külső terület szintjénél (az ÚFGY. kb. 4 hónapja vasszerkezettel magasztotta meg a bejáratot és rendszeresített hozzá egy kazánlemezt, aminek segítségével a kocsit be lehet tolni a raktárba.

Ez a lemez okozta a balesetet, mert a kocsi súlya felemelte a lemezt, majd visszaesve, leszakította a sérült bal lábujjának körmét."

Mit fűzzek hozzá befejezésnek?

Rengeteget lehetne. Befejezésül csupán csak kérek minden dolgozót, hogy előzzük meg a vihar kitörését lelkiismeretes, gondos, fegyelmezett munkavégzéssel.

Grózmik István
munkavédelmi előadó

BRIGÁDVEZETŐI TANÁCSKOZÁS

Brigádvezetői tanácskozás színlépe volt a közelmúltban a II. sz. ebédlő. A tanácskozáson résztvett Kovács Jenő, a KGM iparfejlesztési osztályának munkatársa, Korbely János, az SZMT munkatársa. Az elnökségben helyet foglalt még: Dr. Sárosi József vezérigazgató, Kaufmann György, a pártbizottság képviselője, Kővágó László, a KISZ Bizottság titkára és Kiss Ferenc VSZT titkár.

Meghívót kaptak a tanácskozásra a gyáregységvezetők, üzemvezetők és az illetékes ÜSZB-felelősök.

Kiss Ferenc köszöntötte a jelenlevőket, ismertette a napirendi pontokat, majd felkérte Dr. Sárosi József vezérigazgató elvtársat beszámolója megtartására.

A vezérigazgató elvtárs beszélt az I-III. negyedévi gazdasági eredményekről, majd az 1977. évi munkaverseny időarányos értékelését ismertette.

Elmondta, hogy milyen tervek voltak és ehhez képest mit sikerült megvalósítani. Ebből kiderült, hogy az utolsó negyedévben a tökéletes export teljesítésére kell a fő hangsúlyt helyezni.

A különböző gyáregységek számos brigádját kiemelte, akik ezideig is elismerésre méltó eredményt értek el.

Kiss Ferenc VSZT titkár a munkaversenyvel kapcsolatos beszámolóját tartja. (Foto: Veressné)

Megköszönte a brigádok eddigi jó munkáját és azt kívánta, hogy az utolsó negyedévet is hasonló eredményekkel zárják.

Befejezésésképpen a közelmúltban vállalatunknál járt Méhes és Óvári elvtársak jókívánságait tolmácsolta a vállalat minden dolgozójának, akik elismeréssel nyilatkoztak az eddigi munkáról és az itt látottakról.

A vezérigazgató elvtárs beszámolója után Kiss Ferenc elvtárs beszélt a Vasas Szakszervezet 100 éves fennállásának és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére indított munkaversenyéről. Elismerését fejezte ki minden dolgozónak az eddigi eredményekért és külön megköszönte a két kommunista szombatot. Beszélt

még az 1038/1977-es minisztertanácsi határozatról, amely a szocialista munkaverseny szabályait tartalmazza.

Végezetül az Oktatási és Közművelődési Osztály programtervezetét olvasta fel, amely nagy segítséget nyújthat a brigádok kulturális felajánlásaihoz.

Rövid szünetet következett, ezután dolgozóink kérdéseket tettek fel, melyre Sárosi József vezérigazgató és Kiss Ferenc VSZT titkár válaszoltak.

Befejezésül Kiss elvtárs köszönte meg a jelenlevők türelmét és további jó munkát kívánt mindenkinek.

- Gohér -

Képünkön a forgácsoló brigádok vezetőit láthatjuk. (Foto: Veressné)

Vári, Niederkirchner és Horváth elvtársak, akik meghívtak voltak.

Ady Endrére emlékezünk

Folytatjuk sorozatunkat. Ezúttal egyik ismert verséből idézünk négy sort.

Bús koldusok Magyarországa,
Ma se hitünk, se kenyérünk...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	E	
12				*	13					*	14	
15			SZ	*	16		*	17		18		
19		*		*	20		21					
22		23							*	24		
25				*		*	26		27		*	28
29			*	30		31		*		*	32	*
33		*	34		*		*	35		36		37
38		39			40	*	41					
	*	42			43			*		SZ	44	
U										*	45	SZ

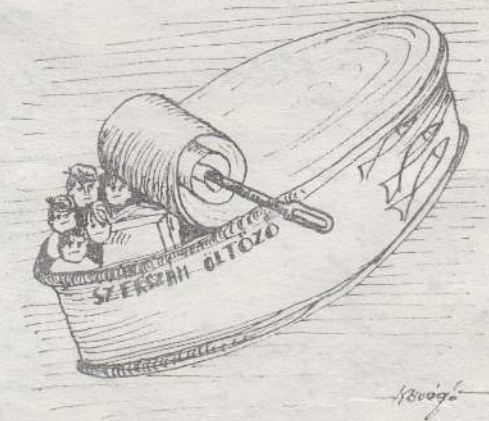
H U M O R

VIZSZINTES: 1. Az idézet 3. sora 12. Zenei és énekversenyek céljaira szolgáló épület az ókori Görögországban 13. Heves megyei község 14. Izomkötő 15. Nagy - németül 16. Igeköltő 17. Filmtelvezőgép 19. Egyformák 20. Az a helyiség, ahol a légóltalmi oklást tartják 22. Az első távlati népgazdasági terv (1947-1950) 24. .... Tiki Tévi 25. Fordítva: vizsgáló 26. Nikkel kétszer! 28. Kiejtett mássalhangzó 29. Heves megyei község 30. Igen csúnya 33. Mássalhangzó kiejtve 34. MUST-ban van! 35. Fejér megyei község 38. Információk 41. Masirozik 42.... lóttek föl az ürbe 44. ....-java, (elítje) 45. Évszak

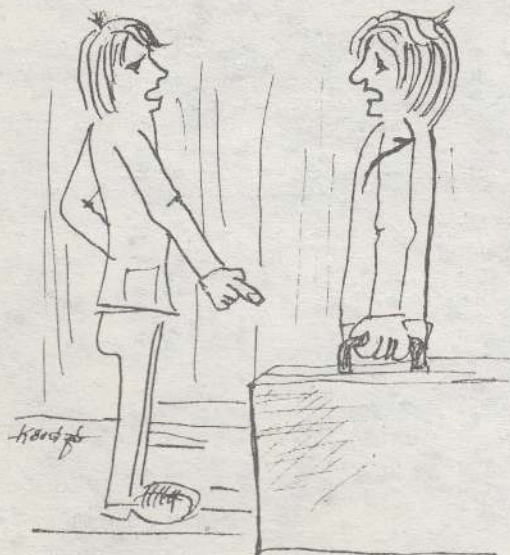
FÜGGŐLEGES: 1. Az idézet 4. sora 2. Kitünő színésznő volt (1876-1937) 3. Férfinév 4. Veszprém megyei község 5. Szovjet repülőgépjelzés 6. Légiközlekedési vállalatunk 7. Juttal (+) 8. FTC volt változtatott labdarúgója 9. Névnepok: jún. 8, november 22, április 18, április 14. 10. Nem idegen számára 11. Közvetlenül, szándékosan 16. Pereme - fordítva 18. Női becenév 21. Város Svájcban 23. ...keve (Pest m. község) 27. Vegyi elem 30. Egyfajta madár 32. Női név becézve 34. USA tagállam 35. Ezt írjuk ide a rejtvénybe is 36. Csongrád megyei község 37. Férfinév 39. Angyal-fajta 40. Hírszerző 41. Ilyen hamar?

Szerkesztette: Szatmáry Sándor
Szerszám MEO

VARIÁCIÓK EGY ÖLTÖZŐRE I.

VARIÁCIÓK EGY ÖLTÖZŐRE II.

- Miért hordesz ekkora láskál?
- Ez az öltözőszekrényem is...

VARIÁCIÓK EGY ÖLTÖZŐRE III.

- Lejöhetsz, már van egy kis hely...

SPORT

SPORT

KÉZILABDA

Kézilabdacsapatunk ismét nemvárt sikeres évet zárt. Az elmúlt évi megyei bajnokság és NB II-es osztályozó megnyerése után ez évben az NB II közepcsoportjában az I. helyen végzett. Ezzel jogot nyert arra, hogy 1978-ban az NB I B-ben szerepeljen. Dicséret illet minden játékost és Nád János edzőt, akik a siker fő kovácsai voltak és a szakosztályvezetést, akik ehhez a sikerhez megfelelő támogatást nyújtottak.

Eredmények:

Békéscsaba - IM Vasas Iklad
21:22 (14:12)

Összeállítás: Tóth P., - Zdenkó (2), Berényi (5), Sima (10), Szlovák (2), Fehér (2), Tóth L.
Csere: Urbán (1), Ráfel

Hajdú nélkül, Sima vezérletével értékes 2 pontot hozott el Békéscsabáról csapatunk.

Jók: Sima, Berényi, Fehér, Szlovák.

IM Vasas Iklad - Tiszaföldvár
22:15 (10:8)

Összeállítás: Hajdú - Zdenkó (1), Berényi (5), Sima (10), Szlovák, Jónás, Fehér (1)

Csere: Tóth L., (3), Tóth I. (2), Urbán és Ráfel

Hajdú István, kézilabdacsapatunk kapusa számos alkalommal hártott hététerest. Képünkön is ugyanezt teszi. (Foto: Gohér)

Csapatunk biztosan fektette kétvállra az egyik bajnokaspiránst.

Jók: Sima, Berényi, Tóth I.

Fóti Gyermekváros - IM Vasas Iklad
19:16 (11:8)

Összeállítás: Hajdú - Zdenkó, Berényi (6), Sima (3), Tóth L. (2), Fehér (1), Tóth I.

Csere: Urbán (1), Jónás (3), Ráfel és Tóth P.

Az I. félidőben Sima Gábor a végleges kiállítás sorsára jutott, ennek ellenére derekasan küzdött a csapat, de végülis az egy emberfőr eldöntötte a mérkőzés sorsát.

Jók: Hajdú, Jónás, Berényi

IM Vasas Iklad - Váci Fonó
27:13 (11:8)

Összeállítás: Hajdú - Zdenkó (2), Berényi (5), Urbán (5), Tóth L. (3), Fehér (4), Tóth I. (2)

Csere: Jónás (2), Szlovák (3), Ráfel (1), Tóth P., Kuti I. Ugy erőnlétiileg mint taktikailag fellülmulta ellenfelét csapatunk, és ilyen arányban is megérdemelten nyert. Ezen a mérkőzésen búcsúzott az aktív játéktól Kuti István, csapatunk egyik kapusa, aki nem válik meg véglegesen csapatunktól, a szakosztály munkáját fogja ezután segíteni.

Jók: Lelkes játékaért mindenki dícsőretet érdemel.

TAURUS - IM Vasas Iklad
15:24 (4:7)

Összeállítás: Hajdú - Zdenkó (8), Berényi (2), Sima (3), Tóth L. (1), Fehér (2), Tóth I., (5)

Csere: Jónás (2), Urbán (1), Szlovák, Ráfel, Tóth P.

A már bajnokként kiálló csapatunk könnyed játékkal ilyen arányban is megérdemelten győzött.

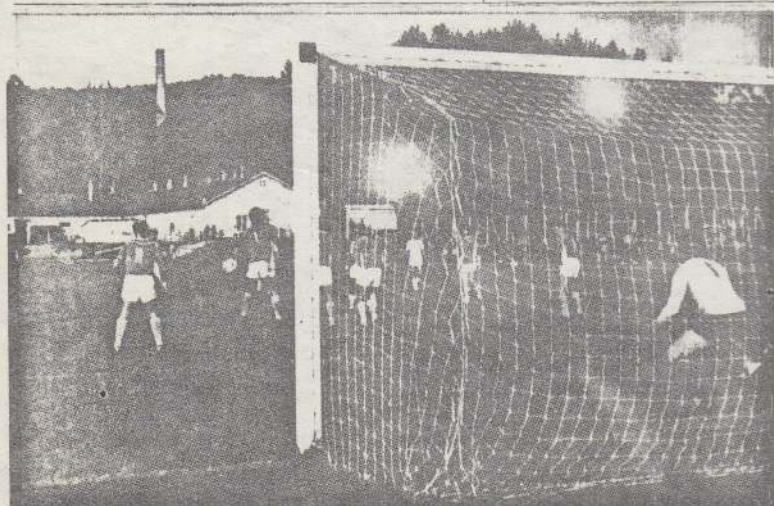
Jók: Zdenkó, Tóth I., Jónás

A bajnokság végeredménye:

1. IM Vasas Iklad	31
2. Szolnok	28
3. MMG	27
4. Tiszaföldvár	26

LABDARÚGÁS

Labdarúgócsapatunk kezdeti nagy-szerű rajt után kissé megtorpant.

Felvételünk az IM Vasas Iklad - Erdlabdarúgómérkőzésen készült. Kiss L. szabadrúgását bravúrosan védi az erdői kapus.

(Foto: Gohér)

Ennek ellenére továbbra is a megyei bajnokság I. helyén áll. Valahogy árnyékként követi évről évre a csapatot egyes játékvezetők indiszponált működése. Az idegenbeli egymás utáni 2 vereség fő oka ennek tulajdonítható.

Reméljük, ez nem töri le csapatunkat, hisz az eddigéhez hasonló jó játékosokat, szép sikereiket továbbra is igényeli a labdarúgó-szerelők népes tábora. Várjuk a sikeres folytatást.

Eredmények:

Göd - IM Vasas Iklad	1:1
IM Vasas Iklad - Nagykőrös	2:0
Vácszentlászló - IM Vasas Iklad	2:1
Törökbálint - IM Vasas Iklad	2:1

A táblázat állása:	mérkőzés	pont
1. IM Vasas Iklad	10	15
2. Dunai Kőolaj	10	14
3. Dömsöd	10	12
4. Sülysáp	10	12
5. Kistarcsa	10	12
6. Gödöllő	10	11

SAKK

Befejeződött Pest megye 1977. évi sakkcsapat-bajnoksága. A tavaszi selejtező csoportmérkőzések után az első két helyezett jutott az őszi döntőbe.

Csapatunk eredményei a következők voltak

IM Vasas Iklad - Szentendre	7,5:2,5 és 7,5:2,5
Váci DCM - IM Vasas Iklad	5,5:4,5 és 7,5:2,5
IM Vasas Iklad - Dunaharaszti	1,5:8,5 és 4:6

A négyes döntő végeredménye:

1. Váci DCM	12
2. Dunaharaszti MTK	8
3. IM Vasas Iklad	4
4. Szentendre	0

A bajnokság sorsa tulajdonképpen az IM Vasas Iklad - Váci DCM első mérkőzésen dőlt el, ahol Vác első négy mesterjelöltjét 4:0-ra verte csapatunk első négy játékosa (Valentinyi László, Lami József, Grósz Kornél és Buzás István). Sajnos, a további hat játékos csak fél pontot tudott összegyűjteni, és ezzel alakult ki a 4,5:5,5 Vác javára.

A többi csapateredmény csak névlegesnek tekinthető, mert az 1. helyezést már nem befolyásolta. Megfiatalított csapatunk 3. helyezése szép sikernek számít. Hogy újra bajnokságot nyerjünk, tovább kell erősödnünk, ezért várjuk fiatal, tehetséges játékosok jelentkezését. Edzésünket minden csütörtökön 17 órától tartjuk a lakótelepi klubban, ahol szívesen látunk minden kezdő sakkozót, vagy érdeklődőt.

Grósz Kornél

BUZDÍTSUNK VAGY SZIDALMAZZUNK?

Az utóbbi időben a sportpályákon egyes, magukról megfélemedezett szurkolók buzdtítás helyett szidalmazták a játékost, s a játékosokat, vagy éppen a játékvezetői hármast.

Mindez oda vezet, hogy a játékosok idegállapota, amely úgyis fokozottan van igénybe véve a 60 vagy 90 perc alatt, még inkább romlik, s nem a játék szépségére fordítja az energiáját, hanem magába zárkózik, vagy egyes esetben visszaszól a bírót sértő szurkolónak, szurkolóknak.

Az IM Vasas SC kézilabda és labdarúgó szakosztálya, azok játékosai az utóbbi hónapokban igen szép eredményt értek el, melyért nem szidalmazás, hanem buzdtítás illeti meg őket. Kérjük szurkolóinkat, hogy buzdtítsák csapatunkat, hétről hétre zúgjon a "HAJRÁ IM VASAS!"

Valamennyiünknek tudomásul kell venni, hogy az Ipari Műszergyár játékosai ugyanúgy mint vállalatunk dolgozói, több községből járnak be, így Iklad község nem sajátíthatja ki és nem tekintheti egyedül saját csapatának, de ha annak tekintí is, nincs joguk a játékosokat szidalmazni.

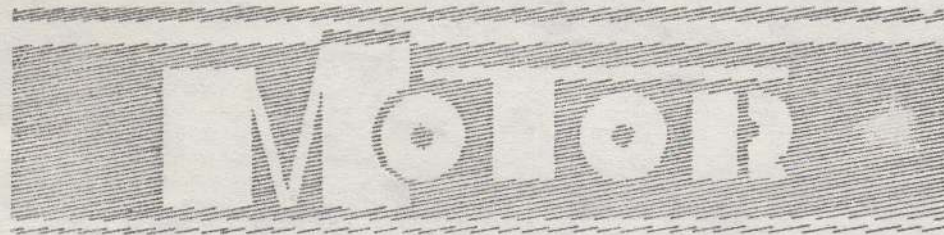
S mindazon - nagytöbbségében - sportot kedvelő - szurkolóinkat, kik reálisan tudják felmérni játékosaink teljesítményét, kérjük, hogy közösjék ki maguk közül a magukról megfélemedező szurkolókat.

Nem jellemezheti az Ipari Műszergyár és környező községünk dolgozóit egy pár rendbontó, s magáról megfélemedező szurkoló miatt történő rossz megítélés.

Vári Zoltán
SC.elnökh.

A bajnokcsapat tagjai: balról jobbra: állósor: Tóth László, Urbán József, Sima Gábor, Nád János edző, Berényi Attila, Zdenkó László, Ráfel József, guggolnak: Jónás Gyula, Tóth István, Hajdú István, Tóth G. Péter, Fehér Antal és Szlovák Márton.

Ipari Műszergyár

Lajosi

Dolgozóinak Lapja

MELLÉKLET az

1977/10.

számhoz

Méhes elvtárs válaszai

A közelmúltban "Szakszervezeti nap" keretén belül meglátogatta vállalatunkat Méhes Lajos az MSZMP KB-tagja a Vasas Szakszervezet főtitkára. Ez alkalomból vállalatunk dolgozói számos kérdést tettek fel Méhes elvtársnak. Az alábbiakban közöljük a kérdésekre adott válaszait.

II. sz. Gyáregység Kész. Forg. Uzem:

KÉRDÉS: A vidéki ipartelepítésekkel egyre inkább kialakult a fejlett vidéki munkásság, aki egyre inkább bérből és fizetésből él. A vidéki munkások azonban az anyagi javak elosztásával sok esetben hátrányban vannak a városi munkásokkal szemben;

- vidékre telepített vállalatoknál a bérszínvonal alacsonyabb, ebből adódóan a vidéki munkások jövedelme is alacsonyabb,
- társadalmi juttatások a vidékieknél kisebbek, mint az ipari városokban, pl. villany drágább, vízellátás, -ahol van- drágább, a gázszolgáltatás, -ha van is- vidéken drágább, a művelődési igények kielégítése költségesebb stb.

VÁLASZ: A kérdező elvtársunk nagyon fontos társadalmi kérdést feszeget. Azt tudniillik, hogy a város és a vidék közötti különbségek felszámolásában hol tartunk.

Még pontosabban fogalmazva; azt mondja el, hogy vidékről nézve a város előnyei most még miben látszanak. "A pillanatfelvétel", amit a város-falu közötti különbségről a fényképezőgéppel elkészített, -ha kissé homályos is, de mégis van köze a valósághoz.

Igaz az a vélemény, hogy drágább vidéken a víz, villany, gázellátás, mint pl. a fővárosban. Ha ennek okát kutatja; legalábbis részbeni magyarázatot rögtön találhat abban, hogy pl. a villamosenergiát továbbító hálózat hossza a távolságok miatt, a karbantartás költségei mennyivel drágítják meg a házhoz szállított villamosenergiát. Valószínű sok igaz rész-megfigyelésre épül az a vélemény is, hogy a vidékre telepített vállalatoknál a bérszínvonal alacsonyabb a városi munkásoknál.

Szeretném mindjárt hozzátenni, hogy aki az Ipari Műszergyár vonatkozásában jelentkező bérszínvonalmaradást, ilyen példának tekintti akkor az téves úton jár. Ugyanis abban, hogy az Ipari Műszergyár elmarad a hasonló, más városi és vidéki gyáraktól, semmi köze a város-vidék bármiféle különbözőségéhez.

A bérszínvonal elmaradásának magyarázatát kizárólag a vállalati IV. ötéves terv - különböző okok miatt - kedvezőtlen megvalósításában találhatjuk meg.

A szakszervezeti nap keretében szoltam arról, hogy központi segítséggel hogyan igyekeztünk a teljesítmény elmaradások következtében bekövetkezett hátrányos bérszínvonal helyzetükön javítani. (1973-77 között 17%-os különböző című központi bértámogatásban részesült a vállalat.)

De most nem is ez a kérdés, hanem a város és a

vidék közötti különbség. Miért mondtam az előbb, hogy homályos a kép? Azért, mert nem mutatja be a másik oldalt, hogy mi az, amivel kedvezőbb egy vidéki családi kertés házban lakó munkás élete, - a mondjuk Budapesten V-VI emeletes józsefvárosi bérházban lakó munkás életéhez képest. Nem is tudnám most pontosan megfogalmazni, hogy az összehasonlításnál mire gondolok. Vajon csak a több zöldre, egészséges levegőre, a kiskert örömeire, gondjára, esetleg anyagi előnyére stb. Ebben az összehasonlításban sem érdemes azonban elmerülni, mert valószínű ettől sem leszünk okosabbak, hogy miért van még ma is falu és város közötti különbség.

Valószínű akkor járunk el helyesen, ha a város-vidék összehasonlításnál nem "pillanatképet", hanem "mozgó filmet" készítünk. Ez a film tudná csak bemutatni azt, hogy mi volt 30 évvel ezelőtt és mi van most Iklad környékén.

A film "narrátora" pedig az eddigi mozgás ismeretében szinte tudományos pontossággal meg tudná mondani, - ha ebben az ütemben haladunk tovább, -milyen további változások történnek 1980-ra és 1990-ra a város és a falu közötti különbség felszámolás érdekében.

Nem hozok fel ennek bizonyítására semmiféle példát. Azok a dolgozók, akik ezt a képzeletbeli filmet végig tudják gondolni, nálam legalábbis - a konkrét iklandi viszonyok jobb ismeretében - sokkal többet mondhatnának erről.

Óriási az az út, amit megtettünk eddig a város és a vidék - és mondjuk ki egyszer az eredeti formula szerint; a város és a falu - közötti különbség felszámolása érdekében.

Az iklandi Ipari Műszergyár, amely ma 3.300 embernek ad munkát és megélhetést, - mindössze 26 esztendő. Ez a vállalat a kapitalista Magyarországon az ország 20 legnagyobb dolgozói létszámot foglalkoztató gyára közé tartozott volna. De mégiscsak fiatal gyár, hiszen 26 évvel ezelőtt, szinte "a semmiből nőtt ki".

Egyetértek, hogy tartsuk napirenden a még hátrányos különbségeket és amikor tehetjük, tehát az ország teherbíróképessége lehetővé teszi - lépünk ezekben a kérdésekben. De soha ne feledjük az utat, amelyet ennek érdekében már eddig megtettünk.

III. sz. Gyáregység

KÉRDÉS: A szolgáltatások színvonala vidéken alacsonyabb, a költségei viszont magasabbak. Ebből adódóan objektív tény, hogy sokan, akik vidéken munkássá váltak - vállalva az ingázás nehézségeit, - igyekeznek a magasabb bérszínvonalon álló, tehát nagyobb jövedelmet biztosító fővárosi ipari vállalatokhoz elhelyezkedni. Így következik be az a helyzet, hogy bár az ipar nagy része vidékre települt, de egy idő után ott is munkáshiányról beszélhetünk.

Ezt az ellentmondást, - így látják-e szakszervezetünk vezetői is - és ha igen, milyen kibontakozást látnak?

VÁLASZ: Itt tulajdonképpen az előző kérdés ismétlődik. De egy új eleme van. Mégpedig az, hogy az alacsonyabb bérszínvonalat biztosító vidéki gyárból - az ingázás fáradtságát vállalva - magasabb jövedelmet biztosító fővárosi gyárba mennek el a dolgozók.

Azt, hogy ilyen esetek is lehetségesek, - nem vitatom. Természetes, hogy a főváros 10 ezerszer több munkaalkalmat és közben sokszor anyagilag előnyösebb munkahelyeket tud kínálni, mint esetleg az Ipari Műszergyár Ikladon. Ez akkor is így lenne, ha az Iklad műszergyárban a keresetek akár 10, vagy 20 %-al magasabbak lennének a jelenleginél. (hangsúlyozom az Iklad műszergyár bérelmaradása nem város-vidék probléma.) De Budapesten sem az az átlag, amit szerintem hisz a kérdést feltevő elvtársunk.

Azután, aki - az ingázást csinálta már, vagy ma is gyakorolja - hallgassa meg a gyárban azt a szaklást a gépműhelyben, akivel beszéltem és aki már tudja, mit jelent az ember életében a napi 2-3 órai utazást megakartó szabadidő nyereség. Ezt nem lehet bérben, sokkal inkább egészségben, kultúrában, műveltségben, családi örömben "számolni", összemérni.

Az Ipari Műszergyártól az elszívó hatást érdemes lenne a máshová elhelyezkedett dolgozóink esetében vizsgálni. Tartok tőle, hogy a környezetükben lévő - tehát szintén vidéki, különböző üzemek nagyobb elszívó hatással jelennek meg, mint a fővárosi hasonló, nagy ipari üzemek.

Ezt a körülményt viszont rossznak tartjuk. A szakszervezeti napon is szóltam erről. A munkaerőhiány ma országos gond, leküzdéséhez a munkahelyek tervszerűbb létesítése - megszüntetése, népgazdasági igényeinek megfelelő átcsoportosítása szükséges.

KÉRDÉS: Nagyon sokan vannak, sőt voltak is, akik állandó délutánra jártak már akkor is, amikor délutános pótlék még nem volt. Ők is hozzájárultak, hogy a nagyértékű gépek üzemeljenek; több műszakban. (Ezért vezették be a pótléket.)

Miért nem kapnak ezek az emberek legalább a hó négy hetéből két hétig délutános pótléket?

Mivel nemcsak ebben a gyárban van ilyen probléma. Kérik javasolja a szakszervezet a minisztérium felé.

VÁLASZ: Kedves Elvtárs! A most következő választomban idézek Önnek a Vasas Szakszervezet Központi Vezetőségének apparátusa által készített szakvéleményből. Kérem ne "ijedjen meg" a hivatalos szövegtől, meglátja a vége jobb lesz, mint amit a szakszervezeti nap után én Önnek mondtam.

Igaz, erre még mindig nem kötelesek fizetni Önnek, ezt a vállalati sajátos körülmények figyelembevételével a helyszínen kell eldönteni.

Következzen a szakértői vélemény:

"A Minisztertanács 15/1977 /N.22./ számú, az iparban, az élelmiszer kiskereskedelemben és a vendéglátásban dolgozók műszakpótlékáról szóló rendelet a többműszakban, folyamatos munkarendben dolgozókra vonatkozik.

Az állandó délutános műszakban foglalkoztatott dolgozók a MÜM 4278/1977. /IV.26/ állásfoglalás szerint csak abban az esetben jogosultak fenti rendelet szerinti meghatározott műszakpótlékre, "amennyiben többműszakos munkahelyen, munkakörben",...dolgoznak.

A műszakpótlékre nem jogosult - de a szokásos munkaidőbeosztástól eltérő időben dolgozók - az MT. V. 65§-a alapján részesülhetnek pótlékban, de ennek mértéke nem lehet nagyobb, mint amit az új minisztertanácsi rendelet előír.

Fentiek szerint az állandó délutános műszakban dolgozók részére is lehetséges pótléket fizetni a vállalati forrásokból, helyi elhatározás alapján.

KÉRDÉS: A 24 nap fizetett szabadságnál miért nem lehet többet adni, ha a munkaviszony alapján (25 év után) már esedékessé válna?

VÁLASZ: Gondolom a kérdező elvtárs nem tette fel olyat, hogy valami helyi igazságtalan eljárás történne ebben a kérdésben Ikladon, hanem az országos helyzetet tartja olyannak, amit talán változtatni kellene.

Valóban a szabadságidőkkel kapcsolatos kérdéseket a Munka Törvénykönyve mondja ki és a tanulmányi, valamint a jutalomszabadságokat nem számítva 24 napon állapítja meg a felső határt.

Mint mindenben, ebben is kell egy alsó és felső határnak lenni. Ezek természetesen mindig vitathatók, miért itt és miért nem másutt húzták meg a "vonalat".

Amire a kérdező gondol, hogy 25 évi munkaviszony után fejebb emelni a szabadságnapok számát, azt nem tudom ajánlani, hogy kezdeményezzük.

Ugyanis ez a kezdeményezés a munkaidőalapot tovább csökkentené. Nincs számításom arra, hogy mennyivel, de becslésem szerint elég lényegesen. Hogyan tudnánk erre vállalkozni, amikor nemcsak ipari üzemek, hanem egészségügyi, kereskedelmi és sok más fejlesztést éppen a munkaerőhiány hátráltatja.

De amikor egy kicsit jobb helyzetben leszünk; a dolgozók kezdek és a munkahelyek összhangja tekintetében, akkor is ajánlom inkább a heti munkaidő további csökkentését, a heti 5 napos munkarend bevezetését tűzzük ki célul.

Ha ez meg lesz, akkor kell esetleg majd latolgatni, mit kell tenni az alap és pótszabadságok növelése tekintetében.

KÉRDÉS: Nőknél miért nem 35 évre adják a jubileumi pénzt? A nők 55 éves korban mennek nyugdíjba.

VÁLASZ: Erről a kérdésről a szakszervezeti napon már szóltam. A nők helyzetének a megértése eredményeként van ma olyan humánus nyugdíjrendszerünk, hogy a nők 55 éves korukban mehetnek nyugdíjba, míg a férfiak 60. évüknél.

Nem lenne azonban helyes, ha ezt a nyugdíjba meneteli korhatárt akamánk minden azt megelőző társadalmi juttatáshoz kiszámítási alapként kérni és ezzel tulajdonképpen - a nők számára sajátos megkülönböztetést így elérni.

Higgyék el kedves lányok, asszonyok nemcsak a férjuszolidaritás beszél belőlem. Én úgy hiszem, hogy csak az igazságérzet. Ugyanez az igazságérzet vezet, amikor harcolunk a nők "azonos munkáért azonos bért" elvének érvényesítéséért, vagy a nők vezető tisztségekben történő bátrabb kiemeléséért stb.

Ezen az erkölcsi alapon merek viszont "vissza is beszélni" a nőknek, - mi az, amit az Ő igényeikben túlzásnak vélek.

És akkor ezután hadd fejezzem be a kérdésre adott választomat egy kellemesebb hírrel.

Kedves Elvtársnő!

Van lehetőség arra, hogy a 40 éves munkaviszony után járó jubileumi pénzt már 35 évi munkaviszony után is megkapja, ha nyugállományba vonul. Ezt a Munka Törvénykönyv 66 § /2./ bekezdése lehetővé teszi. Ne vegye ironizálásnak és gondolom nem is esik rosszul, hogy ezt nem valami külön "nőnek járó" kedvezményként veheti fel, hanem ugyanez illeti meg a hasonló munkaviszony után nyugdíjba vonuló férfit is.

Én magam is ezt így tartom igazságosnak. Örülök, hogy a "férfi-nő" vita nélkül is kedvező választ adhatok a közvetlen kérdésre.

KÉRDÉS: Gyermekeit egyedül nevelő szülő, aki a SZOT üdülési lehetőségeket sohasem veszi igénybe miért nem kaphat több 50%-os vasúti jegyet?

VÁLASZ: Ne haragudjon, de csak azzal tudom a választ kezdeni: nagyszerűen sikerült egymással semmi-féle kapcsolatban nem álló kérdéseket összekevernie. Ugyanis

- az üdülési lehetőség és az 50%-os vasúti kedvezmény között nincs semmilyen összefüggés,
- minden szakszervezeti tagnak jár évenként egy alkalommal 50 %-os utazási kedvezmény oda- és vissza útra,
- nyugdíjasoknak évente négy alkalommal jár 50%-os utazási kedvezmény,
- a gyermekét egyedül nevelő szülő gondjairól más formában történik a társadalom gondoskodása, pl. családi pótlék 1 gyermek után is, vagy a vállalati lehetőségeknek megfelelően pl. beiskolázási segély.

KÉRDÉS: Igaz-e, hogy a nyugdíj korhatárt felemelik?

VÁLASZ: Erről is előszóban szoltam, Csak megismétlem; nem.

KÉRDÉS: Kevés a SZOT beutaló, - főleg a nagycsaládos. Miért?

VÁLASZ: A népesedéspolitika határozat szellemében 1974-ben a SZOT Üdülési és Szanatóriumi Főigazgatóság részéről konkrét intézkedés történt, amely szerint felemérték minden SZOT üdülőben annak lehetőségét, hol bővíthető a férőhely, esetenként pótlólag elhelyezésével is.

Ennek eredményeképpen 1974-től már nagycsaládos SZOT beutalójegyek kiadására is sor került.

A megyei SZMT-től 1976-ban vállalatuk 3 db nagycsaládos beutalójegyet kapott, melyből 1 db-ot használtak fel, 2 db-ot pedig igénylők hiányában, a gyermekjegy levétele után házaspárnak adta ki a Szakszervezeti Bizottság.

1977-ben a beutalójegy keret kiadása előtt az SZMT, felmérte a nagycsaládos igényeket a vállalatoknál, annak érdekében, hogy a fenti típusú beutalójegyek a megfelelő helyre kerüljenek. Vállalatuk 1977-re nem igényelt nagycsaládos beutalójegyeket, mivel a felmerülő kérelmeket a vállalati üdülőben oldják meg.

A SZOT üdültetésben résztvevők száma valóban nem emelkedett az elmúlt években jelentős mértékben, bár több új üdülő építése fejeződött be.

Ennek oka, hogy sok régi rossz állapotban lévő épületben kellett megszüntetni az üdültetést.

Ezzel együtt a családos férőhelyek bővítése bizonyos értelemben csökkentette az üdülésben résztvevő felnőttek számát.

Országosan SZOT beutalóval évente 370 ezer dolgozó, illetve családtag pihenhet, e szerint a szakszervezeti tagság közel 8 %-a részesülhet ebből a kedvezményből.

Természetesen a vállalati kezelésben lévő üdülőkkel együtt már jelentősebb réteg, a dolgozók 20-25 %-a töltheti szabadságát kedvezményes üdültetési formában.

KÉRDÉS: A szakszervezeti bizalmiak megnövekedett jogkörével kapcsolatban annak idején többször felvetődött; nemcsak a gazdasági vezetők, hanem néhány párt tisztségviselő részéről is, hogy lassan már a szakszervezeti bizalmiaknak érdemibb dolgokban és több kérdésben van különféle joga, mint a pártbizalmiaknak.

Az ezzel kapcsolatos félreértések elkerülésére kérem beszéljen a szakszervezetek pártirányításának elvi és gyakorlati kérdéseiről is.

VÁLASZ: Ugy érzem a kérdésből, hogy valóban lehet itt valami zavar a párt vezetőszeropének, a szakszervezetek szerepének a felfogása tekintetében.

Ajánlom a kérdésnek a párt Politikai Bizottsága 1966. május 10.-i határozata: "A szakszervezetek gyakorlati tevékenysége és pártirányításuk továbbfejlesztése.", valamint a párt Politikai Bizottsága 1974. június 17.-i határozata: "A szakszervezeti gyakorlati tevékenysége és pártirányításuk továbbfejlesztése "1966 évi határozat végrehajtásának tapasztalatairól és további feladatokról szóló" határozatai alapján történő tanulmányozását.

Ha ezután is lesz gondja a kérdező elvtársaknak, - szívesen állok én is rendelkezésükre.

Szerszámgyáregység:

Tekintettel arra, hogy brigádunk politizáló és újságolvasó brigád, - a múlt héten a "Hétfői Hírek"-ben olvastuk, hogy az Igazságügyi Minisztérium törvényelőkészítő bizottsága a következő családon belüli vagyoni jogi helyzetre vonatkozóan olyan módosítást akar a parlament elé terjeszteni, amely úgy rendelkezne a jövőben, hogy amennyiben a család induló vagyona a házasságkötéskor nulla és konfliktus lépne fel a család életében (válás) - a vagyoni megosztás a kereset arányában történne.

KÉRDÉS: Hogyan egyeztethető ez a szemlélet össze a nőpolitikai határozatokkal, amikor még nem tudjuk megvalósítani "az egyenlő munkáért, egyenlő bér" elvét sem?

Mindenképpen igazságtalannak tartjuk és kérjük, hogy az Országos Nőtanács fejtsse ki ennek érdekében a véleményét?

VÁLASZ: Erre a kérdésre szintén adtam a szakszervezeti napon - igaz, kissé elnagyolt választ.

Én magam nem pontosan a kérdés megfogalmazására figyelve, hanem a polgári törvénykönyv általam ismert új megfogalmazására gondolva védtem meg az elvtársak közötti vagyoni megosztásra javasolt módosítást.

Nem figyeltem fel a különbségre, hogy amíg a törvény módosítási tervezetben és a Hétfői Hírek cikkében is, - amit utólag elolvastam - "életársak" és nem a "család" vagyoni helyzetének megosztásáról van szó.

Mentségül szolgáljon, hogy a kérdező viszont nem pontosan idézte a Hétfői Hírek cikkét.

És, hogy most már minden pontosan helyére kerüljön ebben a kérdésben, - szó szerint idézem a szakszervezetünk jogászának a véleményét a kérdéssel kapcsolatban.

Idézet az 1977. szept. 12.-i Hétfői Hírek érintett cikkéből: "Külön jogszabály rendezi az életársak vagyoni viszonyait: különválás esetén nem fele-fele arányban, hanem a szerzés arányában kell megosztani az értékeket."

A feltett kérdés tehát nem pontosan alkalmazza a cikkben foglaltakat, mert a család felbomlásáról beszél és ezzel kapcsolatban helyteleníti a szerzésarányos vagyoni megosztást.

A házasság, család felbomlása esetén a Családjogi törvény a kérdést felvető dolgozói kollektíva jogtudatának és felfogásának megfelelően a házassági vagyoni közösség tárgyait a hozzájárulástól függetlenül fele-fele arányban osztja meg.

A bírói gyakorlat számos alkalommal kifejezésre juttatta, hogy bár az életközösségi kapcsolat bizonyos jogvédelmet élvez, mégis a házasságban és a házasságon kívüli együttélés között jogi és egyéb elvi különbségek vannak, tehát az életársi viszonyt nem lehet a házassággal azonos jogállású kapcsolatnak tekinteni.

A korábbi bírói gyakorlat is az életársi közösségbe kerülő vagyont a szerzésnek megfelelő tulajdoni arányban osztotta fel az életársi kapcsolat megszűntekor. Kivételt az az eset képezett, amikor a felek utóbb házasságot kötöttek, amikor közös gazdálkodásuk és vagyonszerzésük egysége és folyamatossága a házastársakra irányuló szabályok alá vonását indokolja."

KÉRDÉS: Szabályaink szerint csak választott aktív kaphat jutalmat, Egy faliújságfelelős, egy sportfelelős is dolgozhat jól. Várható-e változás?

VÁLASZ: Semmit sem kell változtatni. Nem ismerünk olyan szabályt, ami azt írja elő, hogy csak választott aktív kaphat jutalmat.

Minden választott és megbízott aktív kaphat tehát jutalmat, ha az átlagtól több, jobb munkát végez a közösség érdekében.

KÉRDÉS: A bizalmi-művezető partnerkérdést jónak tartjuk. Erről jó vélemény alakult ki. Nem ilyen egyértelmű a vezetőségi tagok reszortnélküliségének problémája.

Egy héttagú ÜSZB-nek három reszortosa választott, a többi tag reszort nélkül. Kik végezzék a reszortmunkát? (kultúr, sport, stb.)

VÁLASZ: A terjedelemlre való tekintettel csak szükségessé választ adok most, de a kérdésre majd a munkánk során fogunk térni.

Hangsúlyozom továbbra is; rendkívül fontos az egyes reszortfelelősök, bizottságok munkája. Ezt nem szabad, hogy háttérbeszorítsa a bizalmiak szerepének növelésére irányuló erőfeszítésünk.

Valószínű több tapasztalatcserére lesz szükség a jövőben, ebben a kérdésben a vállalati szakszervezeti bizottságok között.

KÉRDÉS: Mi munkások már régebben észrevettük, hogy hazánkban ugyan megfizetik a becsületes munkáért járó törvényes bért, de mégis az a véleményünk, hogy szocialista politikánktól idegen az, ami az ügyeskedőknek és a kereskedelmen belül annak egyes szférájában már szinte törvényes. Gondolunk az egyre jobban terebélyesedő borraivaló rendszerre. Sőt vannak kereskedelmi részlegek ahol már csak nagyobb összegű csúszópénzért adnak építőipari anyagokat, ill. fürdőszoba felszerelést, (káda, csövet stb.) Mi nem várunk csúszópénzt, stb. de elvárjuk, hogy ezekkel az emberekkel a kormány a jövőben keményen lépjen fel és megnyugtatóan rendezze ezt a kérdést.

VÁLASZ: A kérdezővel teljesen egy "hullámhosszon" vagyok. A szakszervezeti napon erre a kérdésre éppen családi tapasztalataim alapján - nem tudom nem forgott-e szegény, Édesanyám a sirjában; "hogyan fiaim még most is kibeszélsz?" - igyekeztem válaszolni.

Nem szeretném, ha csak az érzelmi motívum maradna meg, ezért ide írom azt a választ, amit én kaptam az Ön kérdésére egy "házi szakértőnkől".

" A kérdés feltevője nem tesz különbséget a borraivaló és a csúszópénz között, pedig szükséges,

- A borraivalót egy már elvégzett szolgáltatásért, remélhetően jobb munkáért, stb. adjuk, sok esetben hagyományból, vagy azért mert ez így szokás.

- A csúszópénznek pedig az minősül, amit többnyire már a szolgáltatás elvégzése előtt adnak a jogtalan előny érdekében. Így ez megvesztegetés, korrupció és jogilag büntetendő cselekmény.

Szakszervezetünk véleménye, hogy ezen mellékkérdésnek visszahozásához összehangolt társadalmi és politikai akciókra, az esetenkénti szűk szolgáltatási keresztmetszetek megszüntetésére, a szolgáltatásban dolgozók anyagi érdekeltségének szocialista elvében alapuló megoldására, tehát közgazdasági és politikai tudatformáló tevékenységre van együttesen szükség."

Ne vegye kioktatásnak a borraivaló és csúszópénz közötti különbség magyarázását. Ezt a különbséget azért abból a szempontból jó tudni, hogy mi az, ami "csak" erkölcsileg rossz, káros és mi az, ami már jogilag is bűn.

A harc mindkettő ellen valóban sokoldalú társadalmi összefogást igényel, de azért a megvesztegetés, korrupció ellen az igazságszolgáltatás szigorával is hatásosabban élnünk kell.

Költséggazdálkodási Osztály

KÉRDÉS: Mi az oka annak, hogy a VASAS újságot elég sokszor későn kapják meg.

A mindannyiunk által kedvelt keresztretjtvény be- küldési határideje általában a következő hó 5-10.-e között van és az újságot, vagy az utolsó napokban, vagy pedig a beküldési határidő után kapjuk meg.

VÁLASZ: Erre is válaszoltam a gyári találkozásunk alkalmával. Ennek lényege az volt; röstellem, hogy ilyen bosszúságot okozunk.

Most ehhez annyit tennék - az igazság kedvéért

hozzá, - hogy elsősorban a postai kézbesítés késedelmének megszüntetését kell szorgalmaznunk.

Szállítási Osztály, Gépkocsivezetők

KÉRDÉS: Tudomásunk szerint Magyarországon a gk. vezetőket a túlórában végzett munkáért sima órabérral számolják el. Milyen lehetőség van az elszámolási mód megváltoztatására olyan értelemben, hogy a gépkocsivezetők is százalékos túlórával kerüljenek elszámolásra?

VÁLASZ: Ezt szinte örökzöld témának lehet tekinteni a gépkocsivezetők között. Valóban van egy rendelet, - ide írom a számát, hátha valaki alaposabban akar foglalkozni a kérdéssel: 16/1971/VII.7. - MŰM. KPM, rendelet.

Ebben olvasható:

"A gépjárművezetőt a túlmunka időtartamára pótlék nélküli munkabére illeti meg." Így tehát valóban "sima órabérral" számolhatják el.

Miért szerepel ez rendeletben?

Erről sok érvelést bizonyítást hallottak gondolom az Ipari Műszergyárnál, de hozzáteszem nálunk a Vasas Szakszervezetnél dolgozó gépkocsivezető elvtársak is. Egy időre tudomásul is szokták venni a válaszokat, de egy idő után valaki újból jelentkezik, hogy ő még ezt mindig nem érti.

A magyarázat a munka jellegével, a munka sajátosságával függ össze.

A gépjárművezetők a napi munkaidőt általában nem folyamatos munkában töltik. Kisebb-nagyobb megszakítások vannak, amikor nem vezetnek, viszont erre az időre is úgy számolják el, mintha dolgozna. A munkaidő utáni foglalkoztatás általában nem jelent olyan fizikai (vagy ideg) túlterheltséget, mint az átlagos fizikai munkánál. (Ha igen akkor pedig módja van leállni pihenés céljából.) Ezt bizonyítja az is, hogy a törvényes munkaidő keret 40%-át végezhetik túlmunkában, míg általában a fizikai dolgozók ennél kevesebbet túlórázhatnak; különösen nehéz fizikai területeken.

Megértem viszont, hogy ezt a munka sajátosságában meglévő különbséget természetesen könnyebb a gépműhelyben dolgozóknak elismerni, mint annak, akinek a munkája a volán mellett van.

Horváth Gáborné

KÉRDÉS: Vállalatunktól egyre több tisztségviselő jut el szakszervezeti oktatás keretében különböző tanfolyamokra. Saját tapasztalatból tudja mondani, hogy ez a folyamat eredménnyel jár. Meggyőződése, hogy kollégái csatlakoznak ahhoz a véleményhez, hogy 1977. májusában érdemes volt résztvenni egy ilyen tanfolyamon. Az előadások magasszínvonala, az előadók izgalmas előadása, a hallgatóság érdeklődése, aktivitása a hozzászólásokban és a rövid idő alatt kialakult kollektiva mind bizonyítja, hogy miért sajnálták, hogy gyorsan eltelt az egy hónap.

Javasolja az oktatási forma továbbfejlesztését annak érdekében, hogy minél több szakszervezeti tisztségviselő sajátítsa el az ott hallottakat, tanultakat, mert a szerzett tapasztalatok a gyakorlati munkában óriási segítséget adnak.

VÁLASZ: Örülök annak, hogy jó érzésekkel gondol vissza arra a központi tanfolyamra, amelynek hallgatója volt. Ilyen tanfolyamokon évente 1000 hallgatót képezünk és ez sajnos elég kevés. De csak ennyi a lehetőségünk. Kérem szorgalmazzák és tegyenek sokat a vállalaton belüli bizalmi-vezető képzés fejlesztéséért. Legyenek "éberek" és ne mulasszanak el egyetlen lehetőséget sem, amikor a megyei szakszervezeti tanács, esetleg a párt iskolájára tudnak küldeni hallgatókat.

Végezetül: ne haragudjanak, hogy egy "kiadós" szakszervezeti nap után még ennyire igénybe vettem a figyelmüket. Valószínű, ha gyakrabban találkozunk kevesebb szóval is megértjük egymást.

Köszönöm türelmüket.